

VLM,
UW PARTNER
IN DE OPEN RUIMTE

2006

DE VLM IN TIEN THEMA'S

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
UW PARTNER IN DE OPEN RUIMTE

Beste lezer,

De VLM is een echte duizendpoot binnen het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur. De VLM is inrichting van het buitengebied, plattelandontwikkeling en Vlaams plattelandsbeleid, Vlaamse Grondenbank, flankerend beleid bij grote strategische projecten, Europese ontwikkelingsprojecten voor peri-urbane gebieden ... De VLM is ook bedrijfsbegeleiding voor landbouwers, het loket beheerovereenkomsten, controle op de mestwetgeving, perceelsregistratie en traceerbare mesttransporten. Of nog: administratieve vereenvoudiging, managementondersteuning voor het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen en een klachtenbeheer dat als voorbeeld wordt genoemd binnen de Vlaamse overheid.

Maar bovenal is de VLM partner: uw partner in de open ruimte.

Dit jaaroverzicht is bondiger dan ooit tevoren, maar slaagt wonderwel in haar opzet, namelijk een representatief beeld te schetsen van de VLM anno 2007. Tien thema's of projecten brengen u het verhaal van een professionele, groeiende, maar bovenal samenwerkende organisatie die haar kunde en kennis op vraag van partners ter beschikking stelt.

Deze publicatie mag dan minder pagina's tellen dan de voorgaande jaren, dat betekent geenszins dat onze organisatie in 2006 heeft stilgestaan. Na het bewogen jaar 2005 stond 2006 voor de VLM in het teken van de consolidatie. De veranderingen ten gevolge van het Beter Bestuurlijk Beleid werden doorgevoerd en het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen werd opgericht op 1 april 2006. De kerntaken van de drie operationele afdelingen van de VLM werden het afgelopen jaar meermaals bevestigd en zelfs uitgebreid. Een goede zaak voor de VLM, die sterk staat om haar missie als 'partner in de open ruimte' met succes te volbrengen.

Wij wensen u veel leesplezier.

ir. Roland de Paepe
Gedegeerd bestuurder

ir. Guido Clerx
Algemeen Directeur

INHOUDSOPGAVE

1. ONZE DIENSTEN IN DE OPEN RUIMTE p.6
2. NAAR EEN EFFICIËNT EN TRANSPARANT GRONDBELEID p.12
3. EEN NIEUW PLATTELANDSPROGRAMMA, NIEUWE KANSEN p.16
4. INNOVATIEF PLATTELANDSBELEID VERKENT HET TERREIN p.22
5. INTERNATIONALE SAMENWERKING:
OVER DE GRENZEN HEEN KIJKEN p.26
6. NIEUW MESTDECREET BEVESTIGT DUBBELROL MESTBANK p.32
7. AGR-GPS MAAKT MESTVERVOER BETER TRACEERBAAR p.38
8. EENMALIGE PERCEELSREGISTRATIE,
EEN STAALTJE VAN ADMINISTRatieve VEREENVOUDIGING p.42
9. VLM EN AGIV BLIJVEN SAMENWERKEN p.46
10. DE VLM STAAT VOOR U KLAAR: NAAR EEN PERMANENTE
VERBETERING VAN ONZE DIENSTVERLENING p.48

Onze diensten in de open ruimte

Instrumenten en competenties maken de kracht uit van de dienstverlening van de VLM. De vereenvoudiging van het inrichtingsinstrumentarium werd het afgelopen jaar op de rails gezet door minister voor Leefmilieu Kris Peeters. Mét de instrumenten groeide door de jaren heen ook de deskundigheid van de VLM.

// ALLES DRAAIT OM SAMENWERKING: DUIDELIJKE MANDATEN, AFSPRAKEN EN TAAKVERDELINGEN OP MAAT VAN HET PROJECT EN VAN DE VRAGER IN DE OPEN RUIMTE. //

Ilse van Dienderen

“Een logische stap”, zegt Ilse van Dienderen, diensthoofd Beheer en Ontwikkeling instrumentarium: “De vraaggerichte en flexibele inrichting - efficiënt, resultaatgericht, kort op de bal en op maat van het project - leeft al enige tijd bij de VLM, net als in andere Europese landen overigens. De afgelopen jaren had de wetgever al beperkte vereenvoudigingen van de procedures voor ruilverkaveling, landinrichting en natuurinrichting doorgevoerd. De integrale vereenvoudiging van het inrichtingsinstrumentarium en de grondmobiliteit in één wetgevend initiatief is het logische vervolg. Een beetje symbolisch, zeg maar, voor de volwassenheid die de nieuwe inrichtingsaanpak van de VLM heeft bereikt.”

Geen VLM-exclusiviteit

De VLM ging eind 2006 van start met de voorbereiding van de vereenvoudigingsvoorstellen. De bedoeling is om tegen de zomer van 2007 de eerste voorstellen rond te hebben. “In december hebben we een eerste nota met een plan van aanpak bezorgd aan het kabinet van minister Kris Peeters. Betekenisvol is de oprichting - naast de ambtelijke stuurgroep - van een focusgroep met VLM-partners, de vraagstellers in de open ruimte. De wisselwerking binnen deze groepen moet in 2007 leiden tot een afgestemd en gedragen decreet,

op maat van de doelgroepen en de partners.”

Zo wordt dit vereenvoudigingsverhaal dus géén VLM-exclusiviteit: het instrumentendecreet moet mogelijkheden bieden voor alle sectoren. De competenties en de diensten van de VLM kunnen eenvoudig en modulair ingezet worden in verschillende beleidsdomeinen - het landbouwbeleid, het milieu- en natuurbeleid, het integraal waterbeleid, de ruimtelijke ordening - én in grote infrastructuurprojecten. Ilse van Dienderen: “Met die modulaire benadering willen we ook tijdswinst realiseren. Nu worden heel veel visies, plannen en projecten opgezet, waarbij de uitvoeringspoot dikwijls ontbreekt. In de toekomst is het de bedoeling dat de VLM modules ter beschikking stelt om de uitvoering op het terrein sneller en efficiënter te realiseren. Dat kan door deze uitvoeringsgerichte modules te koppelen aan de openruimteplannen van andere instanties. De Vlaamse Regering kan bv. beslissen een module te koppelen aan de goedkeuring van een bekkenbeheerplan, een bebosingsproject, een havenuitbreiding.”

En ook de financiering moet eenduidiger. Voor elk project komt er een financieringsplan waarvoor de nodige middelen worden vrijgemaakt via een projectfonds of -rekening die aan dezelfde beslissing van de Vlaamse Regering wordt gekoppeld.

Vereenvoudiging instrumentarium in een decretale jas

In 2006 bestond de ruilverkaveling in België, en daarmee de plattelandsinrichting in Vlaanderen, vijftig jaar. Tijdens het colloquium op 10 november wierp de VLM, samen met haar partners, een verkennende blik op de toekomst. Tegelijk was dit colloquium het moment waarop minister Kris Peeters de VLM de opdracht gaf om voorstellen voor een flexibel instrumentarium uit te werken. De minister gaf daarmee het startschot voor de vereenvoudiging van de wettelijke procedures voor inrichting, grondmobiliteit en flankerend beleid in de open ruimte.

Decreet in pocket-formaat

Verder trekt de VLM de kaart van kleine, wendbare modules. Daardoor worden procedures op maat mogelijk. Ilse Van Dienderen legt uit: “Voor een kleiner gebied met een beperkt aantal betrokkenen, hoeft de procedure niet log te zijn. Bij een herverkaveling van enkele duizenden hectaren met dito belanghebbenden, kan je niet buiten een procedure die garanties biedt naar inspraak en overleg. Vandaag hebben

we deze vrijheid om een procedure op maat van het project te selecteren niet.”

Het inrichtingsdecreet wordt ook een ‘zuinig decreet’. “Enkel de noodzakelijke inrichtingsstappen worden in een procedure gegoten, de rest wordt buiten de wetboeken gehouden. Dat kan de efficiëntie op het terrein alleen maar ten goede komen. En finaal draait alles uiteraard om samenwerking: duidelijke mandaten, afspraken en taakverdelingen op maat van het project en van de vrager in de open ruimte.”

Met kennis van zaken

Ruilverkaveling, landinrichting, natuurinrichting, lokale grondenbanken, opmaak inrichtingsplannen, studies, uitvoering van werken en beheerovereenkomsten: het zijn maar enkele van de hulpmiddelen die de VLM momenteel kan inzetten op vraag van partners. Maar de inrichting van het platteland en de open ruimte vraagt ook competentie en vakkennis.

Griet Celen, afdelingshoofd Landelijke Inrichting: “De VLM doorstaat de vergelijking met een multidisciplinair studiebureau met glans. We hebben een schat aan kennis en deskundigheid in huis. Landbouweconomen, ecologen, hydrologen, biologen, landschapsdeskundigen, geologen, archeologen ...: al deze specialisaties vinden bij de VLM onderdak. Een overbodige luxe is dit niet. Precies omdat de open ruimte een smeltkroes is van functies en sectoren, is zo’n multidisciplinaire benadering nodig. Door onze brede kennis van het buitengebied - uniek binnen de Vlaamse overheid - kunnen we zeer goed ingaan op vragen van de partners in de open ruimte: studies, planvorming, procesbegeleiding, uitvoering van werken óf zelfs het volledige pakket van plan tot uitvoering.”

Hetzelfde kan gezegd van de ervaring die de VLM heeft opgebouwd met grondzaken. Griet Celen: “De VLM is expert op het vlak van aankopen, ruilen en verkopen van gronden. Onze schatters, vastgoedjuristen, topografen en bodemkarteerders kennen de knepen van het vak door hun jarenlange ervaring met ruilverkaveling. Daardoor zijn

Vraaggestuurde werking op koers

De vraaggestuurde werking binnen de VLM raakte het afgelopen jaar op kruissnelheid. Griet Celen, afdelingshoofd Landelijke Inrichting: “We kregen in 2006 maar liefst 51 vragen, die aanleiding gaven tot 28 mandaten; 23 dossiers zijn nog in voorbereiding. We kregen vragen van het Ministerie van Defensie, van diverse agentschappen van het Vlaamse Gewest, het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, de provincies Antwerpen en West-Vlaanderen, de Vlaamse Hoge Bosraad, de Boerenbond, Natuurpunt, diverse gemeenten ... Deze instanties klopten bij ons aan voor projectcoördinatie, lokale grondenbanken, grondruil, grondverwerving, landbouweconomische studies, hydrologische en landschapsstudies, de inzet van instrumenten, ruilverkaveling in der minne, het uitwerken van flankerende maatregelen, de opmaak van een inrichtingsplan of een inrichtingsvisie, een plattelandsproject, beheerovereenkomsten, het uitvoeren van werken op terrein ...”

// PRECIES OMDAT DE OPEN RUIMTE EEN SMELTKROES IS VAN FUNCTIES EN SECTOREN, IS EEN MULTIDISCIPLINAIRE BENADERING NOODZAKELIJK. //

Griet Celen

we goed geplaatst om te bemiddelen in grondzaken, op vraag van partners een lokale grondenbank op te richten en particulieren te begeleiden bij een vrijwillige ruil.“

Helemaal bijzonder is dat de VLM naast al deze deskundigheid ook de spade weet te hanteren. Joeri Paeschierssens, diensthoofd Werken: “De VLM onderzoekt de haalbaarheid en werkt de plannen uit, maar staat ook zelf in voor de uitvoering op het terrein. We prijken bovenaan de lijst van gevraagde instanties voor werken in de open ruimte. Onze jarenlange ervaring met ruilverkavelings-, natuurinrichtings- en landinrichtingsprojecten is een unieke leerschool geweest en daarvan plukken we nu de vruchten. Die verworven expertise met technische ontwerpen, bestekken, hydrologische werken, grondverzet en projectopvolging is relevant in alle hedendaagse openruimte- en infrastructuurprojecten.”

“ WE PRIJKEN BOVENAAN DE LIJST VAN GEVRAAGDE INSTANTIES VOOR WERKEN IN DE OPEN RUIMTE. ”

Joeri Paeschierssens

Landbouwstudies schragen Vlaamse oppervlakedelfstoffenplannen

Geert Rogiers

Het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, dienst Natuurlijke Rijkdommen, maakt bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen op om de delfstoffen in Vlaanderen op een duurzame manier te beheren. Een bijzonder delfstoffenplan programmeert de winning voor een winningsgebied van bv. zand of klei voor een termijn van minstens 25 jaar. Geert Rogiers, afdeling Landelijke Inrichting, licht toe hoe de VLM met landbouwstudies bijdraagt aan deze plannen: “Voor elk ontginningsgebied worden enkele locaties voorgesteld. Voordat de Vlaamse Regering de voorstellen van ontginningsgebieden vaststelt, worden ze getoetst bij de betrokken sectoren in een ambtelijke stuurgroep. Om de locatievoorstellen te kunnen afwegen ten opzichte van de landbouw, werd in 2006 aan de VLM gevraagd om een landbouwstudie en een landbouwgevoeligheidskaart te maken voor verschillende delfstoffengebieden. De uitkomst van deze studies was voor elk gebied een kaart en een fiche, die een beeld geven van de aanwezige landbouw en het belang van het gebied voor de landbouw.”

De VLM heeft een landbouweconomisch onderzoek afgerond voor de Vlaamse Leemstreek en het Zand in Limburg. Voor de Klei van Ieper, de Alluviale Klei en Polderklei en het Zand in Oost-Vlaanderen werkt ze aan een gelijkaardige studie.

Lokale partners vragen de VLM **'Kansen voor de Wijers'** (Limburg)

Op het grondgebied van Diepenbeek, Hasselt, Genk, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren en Zonhoven ligt een wetland dat in heel België zijn gelijke niet kent. Het Vijvergebied Midden-Limburg omvat 1 175 vijvers en maar liefst 2 500 ha water en riet. Deze vijvers zijn dan ook een verademing voor de bijna uitgestorven watervogels en trekvogels op doorreis. Het vijvercomplex ligt ook midden in het toeristische hart van Limburg en heeft met Bokrijk, Hengelhoef, Kelchterhoef en Herkenrode heel wat in petto voor wandelaars, fietsers, natuurliefhebbers en waterrecreanten. Een integrale benadering voor de ontwikkeling van deze streek ontbreekt echter nog, aldus Paula Ulenaers van de VLM in Hasselt: "De Provincie Limburg, het Agentschap voor Natuur en Bos, Toerisme Limburg en het Regionaal Landschap Lage Kempen namen het initiatief om een integraal plan voor de Wijers op te maken. Ze hebben aan VLM gevraagd om dit te coördineren en na te gaan welke concrete acties en projecten met welke inrichtingsinstrumenten kunnen uitgevoerd worden. Wanneer wij een mandaat krijgen van de minister, beginnen we met een actorenanalyse en een verkennende studie - de eerste stappen van het traject van procesbegeleiding waarvoor we hier gevraagd zijn."

Ruilverkaveling Merksplas beschermt **Steentijdsites**

Openruimteprojecten gaan met grondwerken gepaard. Bij het graven in de grond stoten de VLM-medewerkers soms op archeologische resten. In Merksplas waren bij karteringen in het verleden al sites uit de Steentijd aan het licht gekomen. In het kader van de ruilverkaveling werd hieraan het afgelopen jaar de nodige aandacht besteed. Joke Verkeyn, archeologe bij de afdeling Landelijke Inrichting: "De VLM draagt het historisch erfgoed in Vlaanderen een warm hart toe. In de aanloop naar de werken werd een studie uitgeschreven om een tiental bedreigde, maar vermoedelijk waardevolle zones nader te onderzoeken. Eind 2006 heeft het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed een tiental sites in Merksplas tegen het licht gehouden. Geen sinecure, want sites uit de Steentijd zijn niet zichtbaar en vaak moeilijk op te sporen."

Als gevolg van dit onderzoek gaat de VLM twee waardevolle sites buiten de werken houden. De VLM neemt voorzorgsmaatregelen, zodat ook de sites uit andere periodes ongeschonden uit de ruilverkaveling komen. "Vooraleer de machines de grond in gaan, worden er bv. proefsleuven gegraven. En de archeologische rijkdom wordt ook de omwonenden en bezoekers van het gebied niet onthouden. Zo komen er infoborden met informatie over het landschap in Merksplas van 8 000 jaar geleden", aldus Joke Verkeyn.

Dit alles zal de komende jaren zijn beslag krijgen. Na een lange voorbereiding zijn in de ruilverkaveling Merksplas de werken immers van start gegaan op 15 januari 2007.

Vooraleer de machines de grond in gaan, worden er proefsleuven gegraven zodat de sites ongeschonden uit de ruilverkaveling komen.

Mix van maatregelen voor de **Haachtse Antitankgracht**

De VLM heeft het afgelopen jaar een mandaat gekregen van minister Kris Peeters om een financierings- en inrichtingsplan op te maken voor de Antitankgracht in Haacht. Dit gebeurde naar aanleiding van een gezamenlijke vraag van de gemeente Haacht, Natuurpunt vzw, de Cultuurraad van Haacht en de Haachtse Geschied- en Oudheidkundige kring, zo vertelt Anja van der Zalm, afdeling Landelijke Inrichting. "Deze partners zijn vragende partij om de historische Antitankgracht, tevens een langgerekt natuurgebied van 1,5 ha, in ere te herstellen en opnieuw in te richten. Zij hebben aan de VLM gevraagd dit proces te coördineren."

De inrichting moet hier zowel de natuur, de cultuurhistorie als de recreatiemogelijkheden ten goede komen. Mits de nodige natuurherstelwerken kan de Antitankgracht opnieuw permanent waterhoudend worden gemaakt en wordt de mogelijkheid onderzocht om het sluiscomplex te herstellen. Maar de partners zien nog meer kansen. Anja van der Zalm somt op: "Voor de inwoners en scholen van Haacht en omstreken is dit gebied een uitgelezen stuk groen om te wandelen en bij te leren over de natuur. Ook de opwaardering van de aangrenzende Middeleeuwse site 'Kasteel van Roost' wordt onderzocht. Daarnaast heeft het gebied potenties voor waterberging. Om al deze punten aan te pakken, stelt de VLM in haar plan een mix van instrumenten voor."

2

| V L A A M S E G R O N D E N B A N K |

De Vlaamse Grondenbank is een nieuwe dienst van de Vlaamse overheid die bij de VLM wordt opgericht. Met ingang van 1 augustus 2007 zullen alle rechten van voorkoop en alle koopplichten aan de Vlaamse Grondenbank worden aangeboden. Daarnaast wordt de Vlaamse Grondenbank hét meldpunt voor grondenruil op vraag van beroepslandbouwers en het unieke loket voor informatie over grondzaken in Vlaanderen.

Naar een **efficiënt** en
transparant grondbeleid

Rechten van voorkoop: nog slechts één adres

Het decreet betreffende het oprichten van de Vlaamse Grondenbank werd op 16 mei 2006 parlementair goedgekeurd. Op 9 februari 2007 volgde de publicatie in het Belgisch Staatsblad. Koen Trappeniers, dienst Grondzaken, geeft tekst en uitleg: “De Vlaamse overheid beschikt over elf sectorgerichte (natuur, huisvesting, landbouw ...) rechten van voorkoop, die bij verschillende instanties moeten aangeboden worden. Daarnaast zijn

er zes decretale koopplichten. Ook voor deze aanvragen moet men bij verschillende administraties aankloppen. Deze versnippering zorgde in het verleden voor heel wat verwarring. Het nieuwe decreet richt de Vlaamse Grondenbank op als centrale instantie waaraan vanaf 1 augustus 2007 alle decretale rechten van voorkoop worden aangeboden. Ook het intropen van een decretale koopplicht zal vanaf 1 augustus 2007 bij de Vlaamse Grondenbank gebeuren. Dat is een eerste, maar cruciale stap naar een grondige vereenvoudiging van de procedures

van de voorkooprechten en de koopplichten in Vlaanderen.”

Een bijkomende taakstelling van de Vlaamse Grondenbank is om de informatieverstrekking over onroerende goederen in Vlaanderen te verbeteren. De Grondenbank kan daarvoor rekenen op de steun van het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV). “Informatie over gronden en percelen zit momenteel verspreid bij verschillende instanties. Het AGIV gaat een centrale databank uitbouwen die administratieve, maar ook thematische informatie over onroerende goederen samenbrengt.”

VLM helpt Noordoost-Limburgse boeren aan grotere percelen

De grove groenteteelt is een belangrijke sector voor de land- en tuinbouw in Noordoost-Limburg. Veel boeren kampen echter met te kleine percelen, die niet in aanmerking komen voor een afnamecontract met de groenteverwerkende industrie. Het Limburgplan bracht deze problematiek onder de aandacht. Johan Laeremans, PA Hasselt: “Vanuit het Limburgplan is de Vlaamse Regering bij de VLM komen aankloppen om, vanuit haar ervaring met grondzaken, als bemiddelaar op te treden. We zijn gestart met een verkennende landbouwstudie om het belang van de sector in kaart te brengen en de knelpunten bloot te leggen. Het gebied werd opgesplitst in deelgebieden die afzonderlijk werden beoordeeld op hun geschiktheid voor de grove groenteteelt. Op basis van deze voorstudie werd beslist om twee deelprojecten uit te werken: een ruilverkaveling in het gebied Molenbeersel in Kinrooi en een project met vrijwillige ruil in het gebied Wurfeld/Steenkamp ten zuiden van Maaseik. Voor Molenbeersel hebben we aan de bevoegde minister een mandaat gevraagd om te mogen starten met een onderzoek naar het nut van de ruilverkaveling. Het project met vrijwillige ruil in Maaseik wordt gezien als pilootproject; we hopen hier eind 2007 op het terrein te kunnen gaan. Beide projecten worden begeleid door een stuurgroep met vertegenwoordigers van de overheden, de landbouwsector en de verwerkende industrie.”

Lokale grondenbanken als remedie

In Vlaanderen wordt op een beperkte ruimte geleefd en gewerkt. Wanneer de overheid gronden nodig heeft voor infrastructuurwerken of andere overheidsmaatregelen, gebeurt het dat eigenaars en gebruikers van die gronden

Het AGIV gaat een centrale databank uitbouwen die administratieve en thematische informatie over onroerende goederen samenbrengt.

// HET NIEUWE DECREET RICHT DE VLAAMSE GRONDENBANK OP ALS CENTRALE INSTANTIE WAARAAN VANAF 1 AUGUSTUS 2007 ÁLLE DECRETALE RECHTEN VAN VOORKOOP WORDEN AANGEBODEN. //

Koen Trappeniers

onteigend moeten worden. De overheid is al langer op zoek naar een leefbaar alternatief voor deze ingrijpende onteigeningen.

Koen Trappeniers: "In projecten die beslag leggen op de ruimte of het ruimtegebruik veranderen, kan de Vlaamse Grondenbank een grondreserve aanleggen. Bij de inrichting van een landbouwgebied kan een grondreserve nuttig zijn om een kavelstructuur te creëren die efficiënt is voor de boeren. Bij natuurinrichting of de aanleg van de natuurlijke structuur kunnen landbouwers geconfronteerd worden met gebruiksbepalingen op hun gronden: een grondreserve buiten het natuurgebied maakt dan het uitruilen van gronden mogelijk. Grondruilprogramma's en lokale grondenbanken bieden ook een oplossing om

Boeren in De Blankaart worden vergoed

In het Blankaartbekken, een laaggelegen hooilandgebied bij Diksmuide en Houthulst aan de oever van de IJzer, houden de landbouwers al sinds mensenheugenis rekening met regelmatige overstromingen. In 1992 echter kwam ook een aantal bedrijfsgebouwen in het water te staan. Tegelijk is de Blankaart - en in het bijzonder de Blankaartvijver - een centraal onderdeel van de Europese speciale beschermingszone 'IJzervallei' en is een hoog waterpeil gewenst. In 2001 werd er in een raamakkoord tussen de verschillende betrokken partijen een reeks maatregelen afgesproken om het waterpeil voldoende hoog te houden, bedrijfsgebouwen te beschermen en landbouwers te compenseren voor de geleden schade. De VLM werd, omwille van haar expertise met grondzaken, gevraagd om mee te helpen aan de uitvoering van dit raamakkoord.

Hendrik Vermeulen van de VLM in Brugge: "Een van de maatregelen van het raamakkoord was de aankoop van 415 laaggelegen gronden door het Vlaamse Gewest. Om de verwerving vlotter te laten verlopen, kreeg de VLM in 2004 de opdracht om een lokale grondenbank op te richten. De verwerving vordert gestaag: vandaag is ongeveer 40 % van de voorziene oppervlakte aangekocht. Om het raamakkoord verder te realiseren, heeft minister Kris Peeters op 24 november 2006 een natuurinrichtingsproject ingesteld, dat het vorige natuurinrichtingsproject (uit 2004, met een ruimere perimeter) vervangt. Het project streeft de instandhouding van het volledige Blankaartgebied na, maar mikt in eerste instantie op het herstel van de rietvelden rond de Blankaart. De VLM werkt een systeem van financiële compensatie uit voor landbouwers met aanpalende percelen. Die kunnen immers schade ondervinden van de vernatting, waarvoor ze door het Vlaamse Gewest vergoed zullen worden."

de gevolgen voor landbouw en natuur op te vangen bij strategische projecten van de overheid, zoals bv. de havenuitbreidingen."

De VLM kan een lokale grondenbank oprichten op vraag van een partner. De werkwijze en de opdracht van de partner worden vastgelegd in een overeenkomst 'lokale grondenbank'.

In totaal waren er in 2006 twaalf lokale grondenbanken operationeel. Dat zijn de grondenbanken De Blankaart, De Kluis, Doel, Drie Beken, Gentse Kanaalzone, Kruibeke, Overdam, Parkbos Gent, Poperingevaart, Sigma-plan, Zeebrugge en Zwarte Beek. Twaalf andere zijn nog in onderhandeling of onderzoek.

Werken aan **natuurcompensatie** in Zeebrugge

Wat men afneemt van waardevolle natuurgebieden, moet ook worden teruggeven, zo stelt de Europese wetgeving. In de Oostkustpolders brengt de VLM samen met haar partners deze Europese regel in de praktijk. Om de natuur te compenseren voor de uitbreiding van de Zeebrugse achterhaven, wordt hier 362 ha habitat gecreëerd. De VLM heeft hierover, samen met de Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen en het Vlaamse Gewest, een overeenkomst ondertekend waarin de doelstellingen van de natuurcompensaties en de taken van de verschillende partners zijn vastgelegd.

De VLM heeft samen met het ANB de taak om de nodige gronden aan te kopen. Het ANB koopt de gronden aan die zullen worden ingericht binnen deze zoekzones. De VLM koopt gronden aan buiten de zoekzones. Deze gronden dienen als ruilgrond om landbouwers die percelen in gebruik en/of eigendom hebben uit de zoekzones uit te ruilen. Het resultaat van deze aankopen en ruilen zal zijn, dat binnen de zoekzones de gronden die ingericht moeten worden, eigendom worden van het Vlaamse Gewest.

De VLM heeft verder als taak om de compensatiegebieden in te richten in overeenstemming met de overeenkomst. Een belangrijk deel van de natuurcompensa-

ties voor de achterhaven van Zeebrugge wordt in 't Pompje gerealiseerd: een vroegere kleiontgining die nu in eigendom is van het ministerie van Defensie en dienst doet als militair zendstation. Het gebied wordt beheerd door het ANB. Vandaag is 't Pompje een typisch polderlandschap met slotenrijke graslanden en enkele ak-

kers. Er dient 60 ha natuur gecompenseerd te worden in 't Pompje: 10 ha moeras en 50 ha zilte graslanden. De werken in 't Pompje werden in 2006 technisch voorbereid en zullen in de tweede helft van 2007 van start gaan.

Ten slotte kan de Vlaamse Grondenbank op vraag van een particulier in actie schieten. Het decreet Vlaamse Grondenbank bepaalt dat beroepslandbouwers die onroerende goederen bezitten of pachten buiten de agrarische structuur, op eigen initiatief een aanvraag kunnen indienen bij de Vlaamse Grondenbank om uitgeruild te worden.

Nood aan ondersteunend informaticasysteem

Het takenpakket van de VLM op het gebied van grondzaken is door het decreet Vlaamse Grondenbank sterk uitgebreid. Voor een kwaliteitsvolle dienstverlening is het belangrijk dat

deze nieuwe opdrachten op een gedegen manier worden uitgevoerd. Bovendien moet de VLM haar middelen efficiënt blijven inzetten. Daarom heeft ze in 2006 een studie laten uitvoeren naar de behoeften voor een ondersteunend informaticasysteem voor de Vlaamse Grondenbank. Als resultaat wordt een dergelijk systeem in 2007 ontwikkeld.

Een nieuw plattelandsprogramma, **nieuwe kansen**

Het platteland is voor veel Vlamingen de plek bij uitstek om te leven, te werken en op adem te komen. Daarnaast is het platteland een rijk gevulde voorraadkamer voor water, natuur, landschap en erfgoed. Toch heeft het platteland de voorbije decennia heel wat aan kwaliteit en leefbaarheid ingeboet. Europa geeft hieraan weerwerk met een nieuwe Verordening Plattelandsontwikkeling, die volop ruimte maakt voor landschaps- en milieuzorg én verbrede activiteiten in de landbouw. De VLM werkte mee aan de voorbereiding van het nieuwe Vlaamse Plattelandsprogramma en wordt ook beheersdienst in het kader van het nieuwe Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO).

// LIDSTATEN, REGIO'S EN PLAATSELIJKE
ACTIEGROEPEN KRIJGEN EEN BELANGRIJKE
INBRENG IN HET PLATTELANDSBELEID. //

Paul Van der Sluys

Europa legt fundering voor nationale programma's

Op 20 september 2005 werd de nieuwe Europese Plattelandsverordening⁽¹⁾ goedgekeurd. Daarmee was er een omlijnd kader voor de volgende programmaperiode 2007-2013 van het Europese plattelandsbeleid. Ook de nationale programma's waarmee de lidstaten het Europese beleid moeten uitvoeren, kregen hiermee vaste grond onder de voeten. Paul Van der Sluys, afdelingshoofd Platteland bij de VLM: "De nieuwe Plattelandsverordening

is opgebouwd rond drie inhoudelijke doelstellingen, ook assen genoemd. Verbeteren van het concurrentievermogen van land- en bosbouw, verbeteren van het milieu en het platteland en verbeteren van de leefkwaliteit op het platteland en diversificatie van de economische bedrijvigheid. Voor elk van deze doelen somt de verordening maatregelen op waar de lidstaten gebruik van kunnen maken. De nieuwe Plattelandsverordening komt ook met

een sterke bottom-up-aanpak. Lidstaten, regio's en lokale actiegroepen moeten inspraak hebben bij het afstemmen van programma's op lokale behoeften. Om dat te bereiken, werd Leader als vierde as in het PDPO opgenomen."

Op zoek naar bijkomende financiering

Het nieuwe Vlaamse PDPO is gestoeld op de Europese strategische richtsnoe-

(1) Verordening (EG) nr. 1698/2005 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling

VLM zet punt achter drie jaar Activeringscel Leader+

Leader+ wordt de vierde poot van het nieuwe PDPO. VLM zal beheersdienst zijn en daarmee wordt een einde gemaakt aan de rol van VLM als Activeringscel Leader+. Maarten Lenaerts van de afdeling Platteland: "Leader+ was, na Leader I en Leader II, het derde communautaire initiatief van de Europese Commissie om de plattelandsontwikkeling van onderuit te stimuleren. Dit programma wil plattelandsactoren aanzetten om samen na te denken over het potentieel van hun gebied en hen ondersteunen wanneer ze geïntegreerde en innovatieve projecten ondernemen. In Leader+ ligt de klemtoon op samenwerking binnen en netwerking tussen plaatselijke groepen. De Activeringscel werd in het leven geroepen om de netwerkvorming tussen de plaatselijke groepen te activeren, onder meer door contactdagen te organiseren en een informatieve website uit te bouwen. De VLM heeft, in een tijdelijke vereniging met Netwerk Platteland vzw, deze taak drie jaar lang uitgevoerd."

We geven de fakkel nu door aan het Vlaams Ruraal Netwerk, dat in de nieuwe PDPO-programmaperiode 2007-2013 de rol van Activeringscel op zich zal nemen."

Tijdens de afsluitende studiedag 'Leaderlijk Vlaanderen' stond de vergelijking van de Leader-aanpak met andere bestuurlijke praktijken in Europese plattelandsgebieden centraal. Een panel van Vlaamse ervaringsdeskundigen blikte terug op de verworven inzichten binnen Leader+. De Activeringscel stelde ook de afsluitende publicatie 'Aan de slag met Leader!' samen: een boekje voor wie in zijn regio met een plaatselijke groep aan de slag wil. Bestellen kan via info@vlm.be.

ren voor de vertaling van de Verordening Plattelandsontwikkeling naar de nationale wetgeving. Het Vlaamse programmadocument werd in 2006 voorbereid - met medewerking van de VLM voor de assen twee tot en met vier - en door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 27 oktober. Op 22 december heeft de Europese Commissie het ontvankelijk verklaard. Naar verwachting zal Europa het nieuwe programma midden 2007 goedkeuren. De uitvoering op het terrein kan dan van start gaan, al verandert er wel wat aan de financiering van de maatregelen, zo licht Paul Van der Sluys toe: "Voor as drie valt het aandeel van de Europese betoelaging wat terug. De partners zullen dus op zoek moeten gaan naar bijkomende cofinanciering voor hun projecten. De middelen voor Leader zijn dan weer verhoogd, wat zich vertaalt in de mogelijkheid tot een verdubbeling van het aantal plaatselijke groepen in Vlaanderen van vijf naar tien."

Provincies in de hoofdrol

Bij de uitvoering van het nieuwe PDPO zal de samenwerking tussen het Vlaamse Gewest en de provincies nog verstevigd worden. Paul Van der Sluys: "De VLM krijgt in het Vlaamse PDPO-verhaal de rol van beheerdienst, en dit zowel voor de assen twee en drie - dat was ze in de vroegere programmaperiode ook al - als voor de Leader-as. Meer nog dan in de vroegere periode worden de provincies belangrijke spelers in het PDPO-verhaal. Zij maken

PLATTELANDSPROJECTEN OP FILM

Een oorlogssite in Bayernwald, veldkapellen in Peer, een sociale werkplaats in Scherpenheuvel, geïntegreerd wonen in Wuustwezel, een stiltegebied in de vallei van Dender en Mark, gastvrije land- en tuinbouw in Zottegem ...: hoe PDPO op het terrein werkt, is niet voor iedereen even duidelijk. De VLM bracht met de dvd 'Het Vlaamse platteland in beweging' acht PDPO-projecten in beeld. De reportages zijn bedoeld als terugblik op PDPO 2000-2006, maar kunnen de plattelandsactoren ook warm maken voor de tweede programmafase 2007-2013. De dvd is te bestellen via info@vlm.be.

provinciale plattelandsbeleidsplannen die een referentiekader geven voor de projecten, met eigen klemtonen. De samenwerking met de VLM wordt structureel verankerd door middel van een managementcomité per provincie. Naast deze bestuurlijke comités komt er ook een technische werkgroep met vertegenwoordigers uit het maatschappelijke middenveld.”

Agrarisch natuurbeheer populairder dan ooit

Onder as twee van het PDPO 'verbeteren van het milieu en het platteland' vallen de landbouwmilieumaatregelen. 2006 was een absoluut topjaar voor de beheerovereenkomsten, zo vertelt Barbara Gellinck, diensthoofd Steun- en Beheermaatregelen: “Nooit voorheen zetten zoveel landbouwers hun handtekening onder een beheerovereenkomst met de Vlaamse overheid. Het agrarisch natuurbeheer zit dus duidelijk in de lift. Echte succesnummers zijn de beheerovereenkomsten perceelsrandenbeheer, water en

erosie. De hogere vergoedingen voor perceelsrandenbeheer motiveerden veel landbouwers om zo'n contract te sluiten. De beheerovereenkomst water haalde dan weer veel voordeel uit de vereenvoudiging van de wetgeving die in 2005 werd doorgevoerd. De landbouwer heeft hierdoor meer flexibiliteit: hij kan ieder jaar kiezen op welke percelen hij de beheerovereenkomst water toepast, binnen de contractueel

vastgelegde totale oppervlakte. Het succes van de beheerovereenkomst boderosie is onder meer te verklaren door het feit dat dit een manier is voor de landbouwer om te voldoen aan de voorwaarden van de *cross-compliance*⁽²⁾. Maar ook de grote inzet van partners zoals de provincies of regionale landschappen om het erosieprobleem via beheerovereenkomsten aan te pakken, heeft hier mee te maken.”

(2) Europese inkomenssteun aan landbouwers is gekoppeld aan maatschappelijke randvoorwaarden, waaraan de landbouwers moeten voldoen. Dit principe wordt *cross-compliance* genoemd.

Landbouwmilieumaatregelen in het PDPO: de nieuwigheden

In het nieuwe PDPO is ruimte gemaakt voor nieuwe beheerovereenkomsten. Onder de beheerovereenkomst soortenbescherming is nu ook een pakket akkervogels opgenomen, met maatregelen zoals de aanleg van gemengde grasstroken of het laten staan van stoppels op de akker gedurende de winter. De landbouwer kan voortaan ook steun krijgen voor inrichtingsmaatregelen in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water, zoals het aanleggen van stuwtejes op grachten of beken. Nieuw is ook de beheerovereenkomst onroerend erfgoed, maar die wordt enkel met Vlaamse middelen ondersteund. Ook de beheerovereenkomsten natuur en botanisch beheer zullen vanaf 2007 volledig met staatssteun gefinancierd worden.

Vlaanderen heeft ook aan de methodiek van de beheerovereenkomsten gesleuteld. Barbara Gellinck legt uit hoe: “De landbouwer kan in het nieuwe PDPO beheerovereenkomsten sluiten volgens drie systemen. Het klassieke systeem met beheerpakketten wordt aangevuld met bedrijfs-overeenkomsten die een landbouwer kan sluiten op advies van een bedrijfsplanner. Daarnaast is er het ‘call for tender’-systeem, waarbij landbouwers offertes kunnen indienen voor het behalen van een of meerdere doelstellingen van het PDPO”.

// HET AGRARISCH NATUURBEHEER ZIT IN DE LIFT. NOOIT VORHEEN ZETTEN ZOVEEL LANDBOUWERS HUN HANDTEKENING ONDER EEN BEHEEROVEREENKOMST MET DE VLAAMSE OVERHEID. //

Barbara Gellinck

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
aanleg en onderhoud van poelen (m ²)	2 011	11 930	30 356	62 613	68 162	71 940	73 060
aanleg en onderhoud van heggen (km)	13	49	119	160	199	160	226
aanleg en onderhoud van houtkanten (are)	1 460	3 250	5 040	7 070	8 513	8 600	7 780
perceelsranden (ha)	31	80	193	293	363	492	1.220
weidevogelbeheer (ha)	167	236	425	499	601	780	812
water (ha)	13 702	22 014	24 247	25 324	27 392	20 739	28 911
natuur (ha)	1 237	1 448	1 557	1 724	2 137	2 207	1 397
erosiebestrijding (ha)	0	0	0	0	17	700	1 732
botanisch beheer (ha)	0	0	0	0	0	78	204

Bedrijfsplanners rukken opnieuw voor drie jaar uit

De bedrijfsplanners van de regionale landschappen hebben het agrarisch natuurbeheer een extra duw in de rug gegeven. Gedurende twee jaar kon de Vlaamse boer, voor zover zijn bedrijf binnen een erkend regionaal landschap viel, een beroep doen op een bedrijfsplanner die hem hielp een bedrijfsplan op te maken. Zo'n bedrijfsplan is een plan op maat van het bedrijf met de beste combinatie van bestaande (erkende) beheerpakketten. De boeren apprecieerden de gratis dienstverlening en gaven te kennen ook werkelijk nood te hebben aan begeleiding, zo bleek uit een enquête van de VLM. De VLM kreeg daarom het akkoord van minister Kris Peeters om dertien bedrijfsplanners in te zetten in het hele Vlaamse platteland. De samenwerking met de regionale landschappen loopt voort, maar de bedrijfsplanners kunnen de komende drie jaar voortaan ook buiten de regionale landschappen aan de slag.

De informatica achter de beheerovereenkomsten

Om de landbouwmilieumaatregelen te beheren, beschikt de VLM over een performant informaticasysteem dat nog voortdurend wordt verbeterd. Guido Clerx, afdelingshoofd Informatica en GIS: "Het afgelopen jaar hebben we nieuwe batchprogramma's ontwikkeld om het beheer van de PDPO-betaalcyclus te optimaliseren. Met deze programma's zijn we er in geslaagd om de betaalopdrachten in een recordtijd te bezorgen aan het betaalorgaan, het Agentschap voor Landbouw en Visserij. PDPO I kon hierdoor op 15 oktober 2006 worden afgesloten."

In 2006 werd ook voor het eerst gebruik gemaakt van het Staalname

Melding en Invoer Loket (SMIL). "Deze internettoepassing maakt het mogelijk staalnamen van gronden digitaal aan te melden, te bevestigen of af te melden en het resultaat door te geven", aldus Guido Clerx. "Deze toepassing wordt gebruikt voor de staalnamen van het nitraatresidu bij de beheerovereenkomsten en de derogaties. Via de applicatie kan ook informatie aan de erkende labo's en staalnemers bezorgd worden om de planning en de uitvoering van de staalnamen te vergemakkelijken. De opstart van het systeem ging met de gebruikelijke kinderziekten gepaard, maar die kunnen bij de volgende staalnamecampagne vermeden worden. Deze aanpak is erg vernieuwend voor de sector: de efficiëntie van de staalnamen zal er aanzienlijk door verbeterd worden."

// DE BOEREN APPRECIERDEN DE GRATIS DIENSTVERLENING VAN DE BEDRIJFSPLANNERS EN GAVEN AAN WERKELIJK NOOD TE HEBBEN AAN BEGELEIDING. //

Barbara Gellinck

Innovatief Vlaams plattelandsbeleid verkent het terrein

Het debat over het platteland warm houden en het geïntegreerde plattelandsbeleid administratief aansturen, met die missie werd de afdeling Platteland begin 2006 operationeel. Het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) formuleerde een eerste reeks adviezen en op het terrein zijn de eerste plattelandsprojecten gelanceerd. Die experimenten leveren ervaring en informatie op voor een meer planmatig plattelandsbeleid in de nabije toekomst.

Het meest spraakmakende plattelandsproject in Vlaanderen speelt zich af rond de bossen van de Merode.

Overleg over de beleidsgrenzen

De afdeling Platteland bemant het secretariaat van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO), het overlegorgaan voor het platteland dat de Vlaamse Regering, de provincies en de gemeenten rond de tafel brengt en dat werd opgericht op initiatief van minister-president Yves Leterme in 2005. In 2006 maakte het IPO haar eerste werkingsjaar rond. Zij vergaderde driemaal en behandelde diverse dossiers. Een vijftal hiervan werd al voor de Vlaamse Regering gebracht. Zo werd de problematiek van

de lawaaisporten op het platteland door de experts in de behandelende werkgroep aangegepen om ruimer na te denken over geluid en stilte op de boerenbuiten. Andere behandelde thema's zijn de wettelijke regeling voor logiesverstrekkende bedrijven en de kwaliteit van gebouwen op het platteland. Een eerste advies van het IPO werd intussen ook vertaald in een beslissing van de Vlaamse Regering tot uitbreiding van de mogelijkheden van hoevertoerisme. De adviezen van het IPO zullen een belangrijke insteek vormen voor het Vlaamse Plattelandsbeleidsplan waaraan vanaf 2007 getimmerd wordt.

Afdeling Platteland: een jaar later

Het huidige personeel van de afdeling Platteland, een equipe van zo'n twintig medewerkers, werd op 1 januari 2006 toegedeeld aan de nieuwe afdeling Platteland van de VLM. Voor 2006 had de afdeling Platteland 1,9 miljoen euro op een specifiek begrotingsartikel staan. Paul Van der Sluys, afdelingshoofd Platteland: "Deze middelen hebben we in eerste instantie gebruikt om de laatste provinciale PDPO-projecten te cofinancieren en voor de uitvoering van de eerste Vlaamse pilootprojecten."

Het plattelandsbeleid gaat de boer op

De administratie van het Vlaamse plattelandsbeleid werd op poten gezet, maar in 2006 nam het plattelandsbeleid ook een eerste reeks concrete initiatieven. Paul Van der Sluys somt op: “Het afgelopen jaar werd een oproep voor vernieuwende projecten met buurtwinkels op het platteland gelanceerd. In de streek rond Poperinge is een identiteitsversterkend project rond de hopteelt aan de gang. Met ‘Dorp in Zicht’ lanceren we een methode die uit Engeland is overgewaaid: bewoners van plattelandskernen worden aangezet om actief na te denken over de aantrekkingskracht van hun dorp. Dit zijn allemaal voorbeelden van projecten die als een motor zijn voor het dynamiseren van het platteland en waarbij mensen opnieuw bewuster worden gemaakt van de identiteit van hun regio.”

Prinsheerlijk platteland in de Kempen

Het meest spraakmakende plattelandsproject in Vlaanderen speelt zich af rond de bossen van de Merode. Op 19 juni lanceerde minister-president Yves Leterme de Merode officieel als plattelandsproject. In aanwezigheid van de verschillende partners sprak de minister zijn steun uit voor dit geïntegreerde plattelandsproject, een primeur voor Vlaanderen. “Deze bossen van de prins worden nu bossen van het volk”, zei Leterme over het 1 500 ha

grote bosgebied. De minister lanceerde ook www.demerodeonline.be, het logo en de slogan ‘**de Merode, prinsheerlijk platteland**’.

Terwijl het integrale plan voor dit schitterende Kempens groengebied rijpt, willen de partners de bevolking warm houden voor het project. Het afgelopen jaar werden daarom de zogenaamde Quick Wins goedgekeurd. Dit zijn kleinere projecten met een meerwaarde op korte termijn. Projectpartners, lokale verenigingen, landbouwers, lokale besturen en zakenlui konden in 2006 projectvoorstellen in-

dienen. De minister-president maakte voor deze projecten 270 000 euro vrij.

Uiteraard worden er naast de snelle realisaties volop plannen gemaakt voor realisaties op langere termijn. Het natuurinrichtingsproject in het deelgebied Averbode Bos en Heide is hiervan een mooi voorbeeld.

Buurtwinkels:

broodnodig op het platteland

Buurtwinkels op het platteland zijn haast met uitsterven bedreigd: de jongste vijf jaar is hun aantal met niet minder dan 30 % gedaald. Nochtans zijn deze plaatselijke winkels noodzakelijk voor de sociale en economische veerkracht van plattelandsdorpen. Om de buurtwinkels een zetje in de rug te geven, heeft de VLM op initiatief van minister-president Yves Leterme op 11 mei 2006 een oproep gelanceerd om innovatieve buurtwinkelprojecten in te dienen.

Peter Vleugels, afdeling Platteland: "De oproep biedt een cofinanciering aan van 50 %, met een maximum van 25 000 euro per project. De gemeente, hoofdpromotor van het project, financiert de rest. De ingediende projecten werden beoordeeld door een jury met vertegenwoordigers van de VLM, de WSG, het IPO, UNIZO, VIZO en Boerenbond." De jury legde de lat behoorlijk hoog en weerhield vier projecten. "De vier uitgekozen projecten zijn vernieuwend en duurzaam; ze zijn sterk lokaal verweven en kunnen rekenen op een breed sociaal draagvlak", meent Peter Vleugels.

De gemeente Heuvelland legt de klemtoon op samenwerking. Samen met Unizo en de stad Ieper stimuleert ze buurtwinkels, slagerijen en bakkerijen om samen publieke diensten en regionale producten te promoten en te verkopen. In Tienen komt er een boodschappendienst en een kenniscentrum om de middenstand in de deelgemeenten te ondersteunen. De gemeente Zele wil met het label 'buurtwinkel+' handelaars over de streep trekken om te vernieuwen en de kwaliteit van aanbod en service uit te breiden. De gemeente Gooik gaat in de buurtwinkels ideeënbusen plaatsen en informatiekasten met openingen, markt dagen, bus- en treintabellen.

“ VIER BUURTWINKELPROJECTEN VIELEN OP OMWILLE VAN HUN VERNIEUWENDE EN DUURZAME AANPAK, STERKE LOKALE VERWEVENHEID EN BREED SOCIAAL DRAAGVLAK. ZIJ KUNNEN ELK REKENEN OP 25 000 EURO BETOELAGING VANUIT HET VLAAMS PLATTELANDSBELEID. ”

Peter Vleugels

En het buurtwinkelinitiatief krijgt nog een startje. Minister-president Yves Leterme lanceerde op 10 december een tweede oproep tot projectvoorstellen. De VLM ziet alle buurtwinkelprojecten als inspirerende voorbeelden. Peter Vleugels: "De ervaringen met de pilootprojecten en de beste ideeën willen we verzamelen en bundelen tot een praktijkgids. Die kan andere gemeenten inspireren tot innovatieve projecten met buurtwinkels."

5

INTERNATIONAAL BELEID

Over de **grenzen** heen

De laatste jaren stapt de VLM steeds vaker in internationale samenwerkingsprojecten. Zij is een enthousiaste partner in Europese initiatieven als Farland, Lifescape, Sustainable Open Space II, Land zonder grenzen ... De VLM wil verder kijken dan vandaag en werkte daarom een strategie uit voor haar internationaal beleid.

De strategie op papier

Nederland, Duitsland, Frankrijk, Spanje, Portugal, Verenigd Koninkrijk, Hongarije, Litouwen, Polen, Italië, Denemarken, Luxemburg, Griekenland, Zweden en China: de lijst met internationale VLM-partners is indrukwekkend. Els Abts, diensthoofd Bovengewestelijk Beleid verklaart: “Ook al blijft Vlaanderen ons voornaamste werkterrein, de internationalisering van onze werking is een logische ontwikkeling: ook onze bestuurlijke context wordt immers meer en meer internationaal. De Europese Unie groeit en de impact van het Europese beleid groeit gestaag. Bovendien zijn bijkomende bronnen

van financiering welkom voor alle overheidsadministraties en dus ook voor de VLM. Argumenten genoeg dus om intern een denkoefening over onze internationale strategie op te starten. In de toekomst willen we, door ons te engageren in internationale samenwerkingsprojecten, onze kennis uitbouwen, het VLM-imago versterken en extra financiële middelen en personeel aantrekken. Ten slotte willen we onze expertise ook buiten Vlaanderen ten dienste stellen.”

Life-Natuur: drie projecten in een klap

Het afgelopen jaar werden drie LIFE-projecten goedgekeurd, waaraan de VLM haar medewerking verleent. LIFE-Natuur is een programma van

de Europese Commissie dat als doel heeft bedreigde natuurlijke habitats te herstellen en Europese soorten te beschermen in het NATURA 2000-netwerk.

Katia Van Tichelen, Dienst Bovengewestelijk beleid, geeft uitleg: “LIFE-Natuur is een Europees steuntje in de rug van de natuurinrichting in Vlaanderen. Alle drie de projecten zijn echte partnerprojecten: voor twee van de drie projecten - Averbode Bos & Heide en het Turnhouts Vennengebied – is Natuurpunt vzw de trekker, met VLM en het ANB als partners. In het derde project, Stroperbos, dat getrokken wordt door de VLM, vormen we een tandem met het ANB. We werken telkens vanuit een geïntegreerde visie en dat biedt tal van voordelen. De inspanningen van de partners worden gebundeld voor een beter resultaat

“ DE INTERNATIONALISERING VAN DE VLM-WERKING IS EEN LOGISCHE ONTWIKKELING: OOK ONZE BESTUURLIJKE CONTEXT WORDT IMMERS MEER EN MEER INTERNATIONAAL. ”

Els Abts

op het terrein en ook de investeringen renderen beter. Deze partneraanpak is trouwens een primeur voor de LIFE-projecten in Vlaanderen.“

In de bres voor regio's onder verstedelijkingsdruk

Europa erkent in haar plattelandsbeleid nog onvoldoende het probleem van de open-ruimtegebieden onder verstedelijkingsdruk. Om het tij te keren, hebben zeven Europese regio's in het SOS I- en II-project het idee van de duurzame open ruimte (Sustainable Open Space) gelanceerd en ontwikkeld. SOS II kon rekenen op een Europese financiële steun uit het Interreg III B-Noordwest-Europa-programma. Het Groene Hart (NL), Frankfurt Rhein-Main (D), Maastricht-Hasselt-Aachen-Liège (MHAL, NL, B & D), Oberrhein (F & D), Ile-de-France (F), South Peninsines (GB) en Vlaams-Brabant (B) bundelden hun krachten, werkten oplossingen en strategieën uit en ves-

Eerherstel voor het unieke Turnhoutse heide- en vennenlandschap

Het LIFE-project Turnhouts Vennengebied heeft als doel een van Vlaanderens meest interessante heidegebieden te herstellen. Tom Vermeulen van de VLM in Antwerpen: “Met de middelen van het LIFE-project kan Natuurpunt Beheer vzw tal van acties ondernemen: gronden aankopen en ontpachten, beheermaatregelen uitvoeren, communicatie-initiatieven opzetten ... Dit alles sluit naadloos aan bij de activiteiten van de VLM in dit gebied: het natuurinrichtingsproject Turnhouts Vennengebied-West loopt hier immers al verschillende jaren. De eerste werken dateren van 2002 en recent werd gestart met de uitvoering van een tweede deelprojectuitvoeringsplan. De uitvoering van een derde uitvoeringsplan, waarmee we de kern van het gebied willen aanpakken, is voorzien voor 2009. Samen met het ANB werken we aan een studie om de maatregelen aan de kwetsbare vennen te begeleiden. De komende jaren staat hier dus heel wat te gebeuren. Samen met het ANB coördineert de VLM het natuurinrichtingsproject. Met de middelen van het LIFE-project gaan we hierover ook een infokrant uitgeven voor de omwonenden.”

Tom Vermeulen

tigden de (Europese) aandacht op de belangrijke waarden en kwaliteiten van de peri-urbane regio's in Noordwest-Europa. Het Vlaams-Brabantse multidisciplinaire partnerschap, waaraan de VLM deelnam, werkte aan de identiteit van de Groene Gordel rond Brussel.

Eind april 2006 werd SOS II afgesloten met een conferentie in Fort Wierickerschans in Bodegraven, pal in het Groene Hart van Nederland. Paul Van der Sluys, afdelingshoofd Platteland: "Gastheer was de voorzitter van de stuurgroep SOS II, de heer Jan Pieter Lokker, gedeputeerde van de provincie Utrecht. Er waren workshops over de kwaliteit van open gebieden, regionale parken en landschappen, over landbeheer en -inrichting, over rurale markten, merk en marketing. De resultaten van drie jaar samenwerken en kennis uitwisselen in SOS-verband, werden

gepresenteerd en bediscussieerd. Maar het belangrijkste resultaat is dat de zeven SOS-regio's het netwerk in stand gaan houden door middel van een website. Onder coördinatie van het Programmabureau Groene Hart gaan we nieuwe samenwerkingsverbanden en projecten verkennen."

Als uitkomst van het SOS II-project is inmiddels ook het PURPLE-netwerk actief (www.purple-eu.org). Dit samenwerkingsverband staat voor

// DE PARTNERS VAN SOS II GAAN SAMEN NIEUWE SAMENWERKINGSVERBANDEN EN PROJECTEN VERKENNEN. DE VERSTEDELIJKINGSDRUK IN DE EUROPESE OPEN RUIMTEGEBIEDEN BLIJFT DUS OP DE AGENDA STAAN. //

Paul Van der Sluys

'Peri-urban Regions Platform Europe'. Vlaanderen tracht via dit netwerk samen met elf andere sterk verstedelijkte regio's in Europa oplossingen aan te reiken voor de verstedelijkingsproblematiek via lobbying bij de Europese Commissie en het ontwikkelen van nieuwe projecten. De VLM ondersteunt samen met het Departement voor Landbouw en Visserij in dit netwerk het kabinet van de minister-president.

Snelle resultaten voor Averbode Bos en Heide

"Averbode Bos en Heide zal dankzij het LIFE-project een van de meest waardevolle natuurzones binnen het boscomplex van de Merode worden", zo vertelt Raf Nilis van de VLM in Leuven. "Minister Kris Peeters gaf in oktober 2005 aan het ANB en de VLM de opdracht om na te gaan of een natuurinrichtingsproject voor Averbode Bos en Heide een mogelijke optie is. Het LIFE-project zorgt nu voor de financiering van de broodnodige werken, die allemaal draaien rond het herstel van de natuurlijke waterhuishouding in het gebied. In 2006 werd een begeleidingsgroep opgericht met alle mogelijke actoren in het gebied en een onderzoek naar de haalbaarheid uitgevoerd. Doordat alle eigenaars akkoord waren, kunnen we hier gebruik maken van de verkorte procedure natuurinrichting. De resultaten op het terrein zullen daardoor sneller merkbaar zijn."

Raf Nilis

Lifescape Your landscape

Om plannen te maken op maat van het gebied is een goede gebiedskennis noodzakelijk. De VLM werkt de kenniscomponent van het plattelandsproject de Merode uit, onder de koepel van het Europese Interreg IIIb-project Lifescape Your Landscape.

Landschap en regionale identiteit kunnen worden aangewend voor de

economische ontwikkeling van een regio. Dit principe wordt ook *regional branding* genoemd en is het uitgangspunt van de Lifescape-benadering. Door landschap te linken aan regionale identiteit en economie, brengen veertien partners uit Noordwest-Europa, via een twintigtal deelprojecten, mensen opnieuw dichterbij hun landschap. De partners wisselen hun ideeën en ervaringen uit op halfjaarlijkse bijeenkomsten. In 2006 waren er

zo'n bijeenkomsten in Eastborne (Engeland) en in Oisterwijk (Nederland). Het project was in 2006 halfweg.

Met Europese middelen werkt de VLM aan een economisch luik voor het plattelandsproject. Een actorenanalyse en verschillende studies rond de landschappelijke, recreatieve, ecologische en economische potenties van het gebied, leveren essentiële input voor de toekomstige plannen voor de Merode.

Natuurinrichtingsproject Stropersbos: LIFE als verlengstuk

Het natuurinrichtingsproject in het Stropersbos is al ver gevorderd: de uitvoering van de werken is daar gepland voor 2007 en 2008. "In het Stropersbos willen we het elzenbroekbos, een prioritaire habitat voor Europa, door vernatting opnieuw laten oprukken. Op de Linie en de Maatbeek worden stuwen geplaatst en ook de natuurlijke kwel in het gebied gaan we stimuleren. Daarnaast is het de bedoeling de heide en de heischrale vegetaties te herstellen door naaldbos te rooien, stobben en strooisellaag te verwijderen", zo vertelt Ann De Grande van de VLM in Gent. Maar ook de recreatie in het Stropersbos krijgt de volle aandacht. "Er komen drie toegangen en de wandelwegen, fietsroutes en ruitersporen krijgen een opknopbeurt. En ten slotte krijgt ook het rijke verleden van het Stropersbos een plaats: de Bedmarlinie, die herinnert aan de Spaanse bezetting, wordt door het natuurinrichtingsproject in ere hersteld. Het LIFE-project moet worden beschouwd als een vervolg, een versterking en een uitbreiding van het natuurinrichtingsproject. We kunnen daardoor de monitoring van het gebied beter uitbouwen en meer investeren in communicatie. Bezoekers zullen bv. heel wat over het gebied kunnen bijleren via de nieuwe infoborden."

// HET LIFE-PROJECT STROPERSBOS IS EEN VERVOLG, VERSTERKING EN UITBREIDING VAN HET NATUURINRICHTINGSPROJECT. WE KUNNEN DAARDOOR DE MONITORING VAN HET GEBIED BETER UITBOUWEN EN MEER INVESTEREN IN COMMUNICATIE. //

Ann De Grande

VLM en DLG, partners in de Vlaamse en Nederlandse open ruimte

Begin 2006 hebben de Nederlandse Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de VLM een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Deze overeenkomst sluit aan bij de wens van de VLM om bij de uitbouw van haar competenties ook verder te kijken dan de Vlaamse gewestgrenzen. Jan Mosselmans, woordvoerder van de VLM: "Zowel Nederland als Vlaanderen kan bogen op een pak ervaring als het om inrichting van het buitengebied en de stadsranden gaat. De VLM en DLG hebben hetzelfde werkterrein, een gelijkaardige bestuurlijke context en maken een parallelle ontwikkeling van de inrichtingsinstrumenten door. Waarom die kennis en ervaring dan niet uitwisselen? De VLM en DLG bundelen voortaan hun krachten: ook door elkaar op het terrein bij te staan en nauwer samen te werken rond Europese projecten. Het project 'Land zonder grenzen' past bijvoorbeeld helemaal in de geest van onze samenwerkingsovereenkomst. Dit Interreg III A-project, met cofinanciering door Europa, wil de kwaliteit van grensoverschrijdende inrichtings- en plattelandsprojecten verbeteren door de methodieken en procedures uit beide landen zo veel mogelijk op elkaar af te stemmen."

Aan de overeenkomst tussen de VLM en DLG hangt ook een actieprogramma vast, dat de samenwerking concreet maakt.

Farland bezoekt Vlaanderen

De VLM is een van de partners in Farland, een Interreg III C-project waarin de geïntegreerde ontwikkeling van de open ruimte centraal staat. Zeven overheidsinstanties en vier onderzoeksinstituten uit Galicië, Hongarije, Litouwen, Nederland, Noord-Rijn Westfalen, Portugal en Vlaanderen denken na over vernieuwende praktijken voor landelijke inrichting

Tijdens hun bezoek aan Vlaanderen, maakten de Farland-partners op het terrein kennis met de inrichting in Vlaanderen.

en wisselen methodieken uit. Dit gebeurt onder meer via technische uitwisselingsbezoeken, die om beurten de deelnemende landen aandoen. In september 2006 bezochten de Farland-deelnemers Vlaanderen. Naast toelichtingen, workshops en panelgesprekken maakten de partners kennis met de VLM-aanpak tijdens projectbezoeken aan de Linkerscheldeoever (Doel), de Gentse Kanaalzone, Mettekoven en de Merode.

Els Abts, diensthoofd Bovengewestelijk Beleid: "In 2007 gaan we alle ideeën en aanbevelingen van de Farland-partners samenbrengen in een samenvattend praktijkhandboek en dit verspreiden naar regionale betrokkenen, experts en beleidsmakers. Verder wordt er gewerkt aan een strategisch document als insteek voor het Europese open-ruimtebeleid."

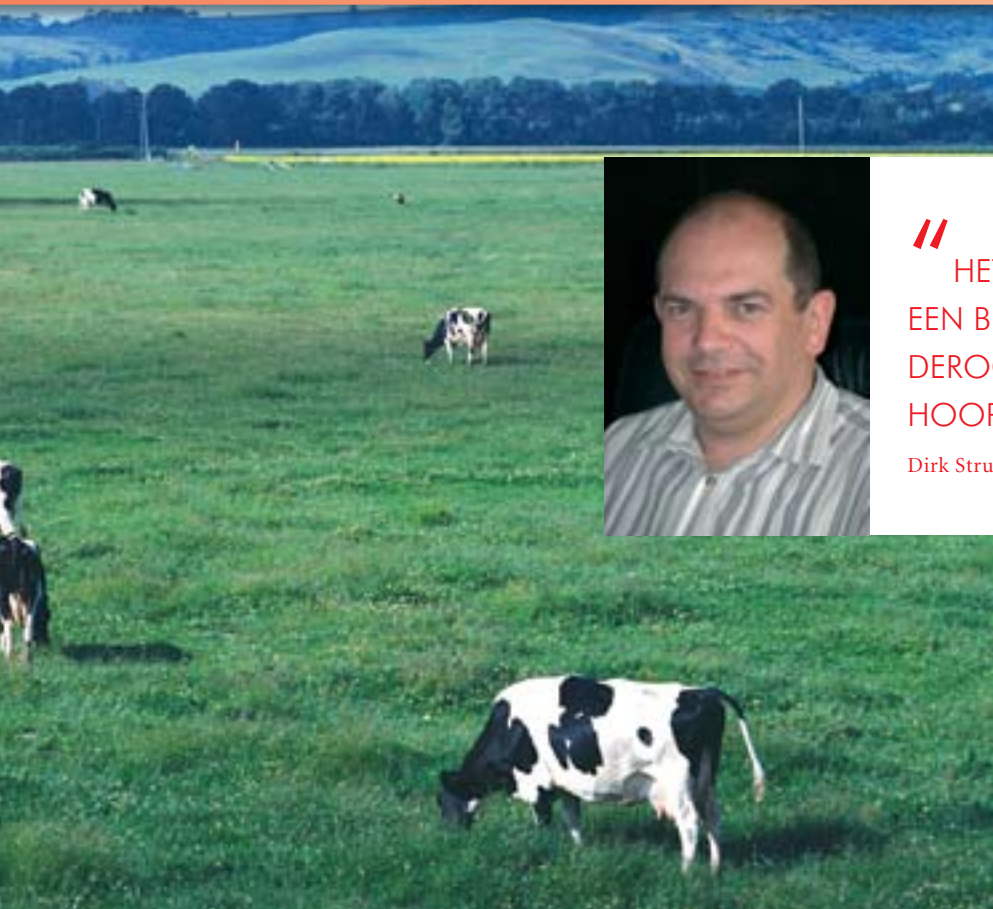
Nieuw **Mestdecreet** bevestigt dubbelrol Mestbank

Na de Europese veroordeling van de Vlaamse omzetting van de Nitraatrichtlijn zet Vlaanderen met een nieuw Mestdecreet koers naar een nieuw tijdperk. Het jaar 2006 stond in het teken van de voorbereiding van dit nieuwe decreet, een proces dat de Mestbank van nabij ondersteunde. Het Mestdecreet bevestigt de Mestbank in haar dubbelrol als bedrijfsbegeleider en -adviseur, maar ook als handhaver. Dit is cruciaal voor een efficiënte werking van de Mestbank.

De weg naar het nieuwe Mestdecreet

Op 22 september 2005 velde het Europese Hof van Justitie in Luxemburg een arrest tegen de lidstaat België wegens het niet nakomen van verplichtingen uit de Nitraatrichtlijn (91/676/EEG). Hierin werd gesteld dat Vlaanderen onvoldoende kwetsbare gebieden heeft aangeduid. Koen Desimpelaere, diensthoofd Kennis en Beleid van de Mestbank: "Na deze Europese veroordeling was het goedgekeurd krijgen van een Vlaams actieprogramma een eerste belangrijke uitdaging voor Vlaanderen. Dit actieprogramma

// HET NIEUWE MESTDECREET IS EEN BELANGRIJKE MIJLPAAL VOOR DE DEROGATIE, DIE VLAANDEREN IN 2007 HOOPT GOEDGEKEURD TE KRIJGEN. //

Dirk Struyf

moest aantonen dat Vlaanderen de Nitraatrichtlijn correct uitvoerde. De Mestbank bereidde dit actieprogramma 2007-2010 mee voor, zodat het in februari kon worden voorgelegd aan de Europese Commissie. Daarop volgde een bilateraal overleg, waarop het actieprogramma in verschillende stappen werd bijgestuurd en verfijnd.”

Het derde Vlaamse actieprogramma en de standpunten van de Europese Commissie inspireerden minister Kris Peeters voor het ontwerp Mestdecreet dat hij op 7 juli 2006 heeft voorgesteld. Dirk Struyf, afdelingshoofd Mestbank: “Dit ontwerp vormde de basis voor de parlementaire werkgroep die

een voorstel van decreet uitwerkte in het najaar van 2006. Verder waren de adviezen van de Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek en de specifieke werkgroepen over mestverwerking en tuinbouw in 2006, een belangrijke insteek voor het Mestdecreet. Over het voorstel van decreet werd intensief teruggekoppeld naar de Europese Commissie, tot de eerste officiële bespreking in het Vlaamse Parlement op 8 november 2006.”

Het nieuwe Mestdecreet werd plenair goedgekeurd op 22 december 2006, net binnen de termijn die door Europa werd voorzien. Het Mestdecreet is een belangrijke mijlpaal voor de derogatie,

die Vlaanderen in 2007 hoopt goedgekeurd te krijgen. De voorbereidingen van het verzoek (tot derogatie) om op basis van de Nitraatrichtlijn in welbepaalde gevallen te mogen afwijken van de norm van 170 kg stikstof per ha en per jaar uit dierlijke mest, werden in 2006 opgestart.

Eén Mestbank voor bedrijfsbegeleiding en controle

Het nieuwe Mestdecreet is cruciaal voor de toekomstige werking van de Mestbank. Het decreet herbevestigt de Mestbank immers zwart op wit in

haar dubbelrol, met adviserende-sensibiliserende taken én een controlerende functie.

Dirk Struyf: “Deze filosofie was voor de Mestbank niet nieuw: ze vormde in 2006 al het uitgangspunt voor een reorganisatie van onze diensten, dus vooraleer het Mestdecreet werd goedgekeurd. In elke provinciale

Minister Kris Peeters bereikte met een specifieke controleactie rond overbemesting een grotere groep landbouwers.

Deze nieuwe aanpak van overbemesting en onvoldoende mestafzet is helemaal in de geest van het nieuwe Mestdecreet: adequaat, kort op de bal en met snelle resultaten op het terrein. De Mestbank heeft deze actie op voorhand uitgebreid gecommuniceerd naar de sector, die open staat voor de nieuwe manier van werken. Luc Gallopyn: “Het merendeel van de landbouwers ging het afgelopen jaar in op onze uitnodiging om hun dossier op de Mestbank te komen bespreken. Het is dan ook onze bedoeling de actie in 2007 te hernemen voor het productiejaar 2006.”

Nieuwe aanpak van overbemesting: adequaats en kort op de bal

De vorige jaren bleek uit de Voortgangsrappporten van de Mestbank dat een aantal bedrijven te veel nutriënten op hun cultuurgronden brengt of te weinig nutriënten afzet (volgens de bepalingen van het Mestdecreet). Het risico op waterverontreiniging neemt hierdoor sterk toe. Luc Gallopyn van de VLM in Gent: “In het verleden werden de bedrijven die ‘verdacht’ werden van een onevenwicht in de mestbalans, uitvoerig doorgelicht. Een arbeidsintensief gebeuren, waarmee we slechts een relatief beperkt aantal gevallen konden onderzoeken. Om een grotere groep landbouwers te bereiken, heeft minister Kris Peeters in overleg met de Mestbank beslist tot een specifieke actie rond overbemesting.

Deze actie kwam bovenop de gangbare controles van de bemesting op het terrein en stelde responsabilisering van de boer voorop. Cruciaal was dat de strafrechtelijke procedure werd verlaten. De grootste overschrijders kregen een administratieve boete. De bedrijven met een beperktere overbemesting kregen enkel een waarschuwing. Elke boer ontving bovendien een uitnodiging om zijn mestbalans te komen bespreken met een medewerker van de Cel Bedrijfsadvies en Sensibilisering. Met deze werkwijze pakken we ernstige inbreuken van de mestwetgeving aan. Tegelijk wijzen we een brede groep boeren op hun verantwoordelijkheden door hen goed in te lichten.”

afdeling omvat de dienst Mestbank sindsdien een Cel Gegevensbeheer, een Cel Dossierbehandeling en een Cel Bedrijfsadvies en Sensibilisering. De Cel Handhaving valt rechtstreeks onder de afdeling Mestbank in de Centrale Directie en wordt van hieruit inhoudelijk aangestuurd. Door deze structuur vermijden we dat Mestbankmedewerkers met een verschillende pet op - nu eens als adviseur, dan weer als controleur - naar de landbouwer moeten stappen. De taken zijn nu gescheiden ondergebracht in afzonderlijke entiteiten. Door de centrale

aansturing van de Cellen Handhaving streven we naar een uniforme aanpak van de handhaving over heel Vlaanderen.”

Rondetafel Mestverwerking aanzet voor actieprogramma

Doordat Vlaanderen volledig kwetsbaar gebied wordt, wordt het mestoverschot in onze regio aanzienlijk groter. De nood aan mestverwerking met export van de nutriënten is dan

ook een dwingende realiteit. Op 8 februari 2006 organiseerde minister Kris Peeters een Rondetafel Mestverwerking. De visie van het Vlaams Coördinatiecentrum voor Mestverwerking (VCM) en van het Vlaams Instituut voor Technologische Ontwikkeling (VITO), de getuigenissen van ervaringsdeskundigen en de standpunten van de doelgroepen, kwamen tijdens deze rondetafel aan bod. Na afloop stelde minister Peeters zijn actieprogramma ‘mestverwerking’ voor. Een eerste uitkomst van dit programma was de oprich-

Gerichte opvolging van bemesting aan de hand van GPS

De bemesting op perceelsniveau stemt niet altijd overeen met de maximale bemestingsnormen. Zo bleek onder meer uit de actie ‘MAP-meetpunten oppervlaktewater’ die de Mestbank in 2005 uitvoerde. Transportcontroles en onderzoek naar overbemesting bij de Mestbank leren bovendien dat niet alle gemelde transporten ook effectief plaatshebben of dat alle gemelde transporten op terrein werkelijk worden uitgevoerd. Dirk Struyf, afdelingshoofd Mestbank: “Deze vaststellingen waren de aanleiding voor de vraag van minister Kris Peeters om de bemesting gericht te gaan controleren via GPS. We gingen hierbij na of de bemesting effectief op de gemelde percelen werd gebracht én of de bemesting op het perceel zelf correct werd uitgevoerd: of de afstandsregels correct werden uitgevoerd, of er emissiearm werd aangewend ... We mikten daarbij vooral op bedrijven in probleemgebieden voor nitraat, die bovendien in het verleden te veel nutriënten gebruikten. Steekproefgewijs hebben we ook andere mesttransporten opgevolgd. Via GPS werd telkens de aangemelde bemesting op het terrein nagegaan. De Mestbankcontroleurs werden gegidst door een applicatie op laptop, ontwikkeld door de afdeling Informatica en GIS van de VLM. De afnemers van mest waren erg te vinden voor deze aanpak. Zij blijken vaak twijfels te hebben over de reële samenstelling van de ontvangen mest en krijgen meer zekerheid door het toezicht op de aangevoerde mest.”

ting van een werkgroep mestverwerking onder voorzitterschap van de Mestbank.

Sibylle Verplaetse, hoofd Dienst Mestafzet: “De partners hebben constructief samengewerkt om de belangrijkste knelpunten voor mestverwerking op te sporen en oplossingen voor te stellen. Tijdens twee werkgroepvergaderingen in het voorjaar werden de voornaamste wetmatige struikelblokken voor een voldoende mestverwerkingscapaciteit in Vlaanderen opge lijst en geanalyseerd. Telkens werden een of meerdere oplossingen geformuleerd en indien mogelijk werd al een ontwerp van decreets- of besluiswijziging uitgeschreven.”

De aanpak van dit flankerende beleid voor mestverwerking resulteerde

in het formuleren van achttien knelpunten en twee aandachtspunten die op korte of middellange termijn oplosbaar zijn. Deze werden overgemaakt aan het kabinet van minister Kris Peeters. Een aantal aandachtspunten van de Rondetafel Mestverwerking werd uitdrukkelijk meegenomen in het nieuwe Mestdecreet.

Mestdecreet formuleert haalbare verwerkingsplicht

In het kader van het Mestdecreet werd de mestverwerkingsplicht herschreven, rekening houdende met de vragen van de diverse overlegfora van mestverwerking. De nieuwe mestverwerkingsplicht houdt rekening met de

technische en economische realiteit op het terrein.

De mestverwerkingsplicht is afhankelijk geworden van de productiedruk in de verschillende gemeenten. Dit impliceert dat de mestverwerking daar moet gebeuren waar ze het meest nodig en milieurelevant is.

Daarnaast voert het Mestdecreet een systeem van mestverwerkingscertificaten in, zegt Sibylle Verplaetse: “Mestverwerkingsinstallaties die waardevolle eindproducten buiten Vlaanderen afzetten én exporteurs van zuivere pluimvee- en paardenmest, zullen deze certificaten krijgen via een digitale ‘certificatenrekening’ van de Mestbank. Deze certificaten kunnen ze overdragen aan verwerkingsplichtige landbouwers die zelf niet verwerken.

Het nieuwe Mestdecreet voert een systeem van mestverwerkingscertificaten in.

Onnodige transporten die bijkomende milieuhinder veroorzaken, worden op die manier ook vermeden.”

Het Mestdecreet houdt ook rekening met de draagkracht van de bedrijven via de vrijstellingsdrempel van bedrijven met een mestverwerkingsplicht lager dan 5 000 kg netto-stikstof.

Ten slotte is tegemoet gekomen aan de uitdrukkelijke vraag van de

sector op de Rondetafel Mestverwerking om uitbreiding van de productie, na bewezen mestverwerking, mogelijk te maken. Onder zeer strikte milieuvorwaarden én mits meer verwerkt wordt dan de grootte van de uitbreiding, zullen landbouwers vanaf 2008 hun mestproductie kunnen verhogen zonder hiervoor nutriëntenemmissierechten te moeten aankopen.

Vlaanderen telt 112 mestverwerkingsinstallaties

De Mestbank participeerde ook in 2006 actief in de werking van het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking (VCM) via drie lidmaatschappen en het voorzitterschap.

- ◆ Halfweg 2006 telde Vlaanderen 112 operationele mestverwerkingsbedrijven, zo blijkt uit een VCM-enquête. In totaal werd in de periode juli 2005 - juni 2006 ruim 900 000 ton mest verwerkt, wat goed is voor 9,6 miljoen kg fosfaat en 14,2 miljoen kg stikstof.
- ◆ Verwerking van pluimveemest gebeurt hoofdzakelijk door de export van ruwe mest of door biothermische droging, samen met de dikke fractie van varkensmest.

- ◆ Bij de verwerking van varkensmest zijn de meest gebruikte systemen droging van ruwe mest of verwerking van de dunne fractie in een biologie. De helft van de operationele bedrijven zijn vaste installaties die onderdeel zijn van een landbouwbedrijf en al dan niet gevoed worden met mest van derden.
- ◆ Vijftien installaties bevinden zich los van een landbouwbedrijf en zijn meestal ingeplant op een bedrijventerrein. In deze centrale installaties wordt de mest van tientallen veehouders verwerkt. De overige 41 maken gebruik van een mobiele mestverwerkingsseenheid, die gedurende een bepaalde periode tijdens het jaar de mest op hun bedrijf verwerkt.

AGR-GPS maakt mestvervoer beter traceerbaar

Om onregelmatigheden bij de mesttransporten te counteren, stelde minister Kris Peeters eind 2005 een vernieuwde aanpak van de mesttransporten voor. Een controlesysteem met automatische gegevensregistratie en GPS voor grote mestvoerders (AGR-GPS) was één van de speerpunten van het maatregelenpakket. Op één jaar tijd slaagde de Mestbank erin de sector klaar te stomen voor dit nieuwe systeem, dat een doeltreffende opvolging van mesttransporten moet mogelijk maken en fictieve transporten moet uitsluiten.

AGR-GPS-verplichting voor grote mestvoeders

Naar aanleiding van de bekendmaking van de controleresultaten door de federale politie, werden in het najaar van 2005 onregelmatigheden bij de mesttransporten aan de kaak gesteld. Hoewel het soms over kleinere inbreuken ging zoals het verkeerd of onvolledig invullen van vervoersdocumenten, werd ook een aantal echte fraudegevallen vastgesteld. Minister Kris Peeters stelde in overleg met de Mestbank een vernieuwde aanpak van de mesttransporten voor. Het plan van aanpak bundelde verschillende maatregelen om de mesttransporten en de mestafzet nog efficiënter en doelgerichter te controleren.

Als eerste fase werd voor de mesttransporten van de grotere mestvoeders (klasse C) de verplichting van

Als eerste fase werd voor de mesttransporten van de grotere mestvoeders (klasse C) de verplichting van een AGR-GPS-systeem opgelegd.

een AGR-GPS-systeem opgelegd. De bedoeling was om in 2006 alles in gereedheid te brengen, zodat tijdens de voorjaarspiek van mestspreading in 2007 de transporten gedetailleerd opvolgbaar zouden zijn door de Mestbank. Het uitvoeringsbesluit AGR-GPS werd in het voorjaar van 2006 voorbereid door de Mestbank. Op 30 juni werd het besluit goedgekeurd door de Vlaamse Regering om op 1 augustus in werking te treden. Een uitgebreide technische en administratieve evaluatie van het systeem volgt na één jaar werking.

Minister Kris Peeters heeft intussen aangekondigd het systeem in een tweede fase te willen uitbreiden voor een grotere groep mestvoeders. Ook de mestvoeders klasse B moeten in 2007 een AGR-GPS-systeem installeren in al hun transportmiddelen. De Mestbank werkt hiervoor een concreet implementatieplan en een ontwerpbesluit uit.

Mestbank stelt sluitend traceersysteem op punt

Hoe werkt een AGR-GPS-systeem? Kristof Merckx van de VLM in Hasselt legt uit: "Het systeem bestaat uit een vast AGR-GPS-apparaat dat op de trekker van de mestvoerder wordt geïnstalleerd en een sensor op de aanhangwagen of oplegger, die aangeeft met welke laadruimte het transport plaatsvindt. Dit systeem staat in verbinding met een centrale server van een GPS-dienstverlener, die de signalen rechtstreeks doorstuurt naar de Mestbank. De Mestbank kan dan controleren of de gegevens van de vervoersdocumenten die het transport moeten vergezellen, kloppen met de werkelijke afgelegde weg. Er is controle van laden en lossen, en tussenin om de 15 km."

Met de kandidaatfirma's heeft de VLM een eerste testfase doorlopen om uit te maken of ze in staat waren de gegenereerde signalen vanuit hun centrale server correct naar de Mestbank door te sturen.

Omdat er in Vlaanderen weinig ervaring was met AGR-GPS-systemen, heeft de Mestbank een grondige marktanalyse uitgevoerd van de 'track-and-tracing'-markt. In overleg met de transportsector en geïnspireerd door de in Nederland gebruikte systemen, heeft ze vervolgens een sluitend traceersysteem uitgewerkt. "We hebben alle mogelijke systemen bestudeerd en aan de hand daarvan een lijst van specificaties gemaakt waaraan de systemen moeten voldoen", verdui-

delijkt Kristof Merckx. "Met de kandidaat-firma's hebben we een eerste testfase doorlopen om uit te maken of ze in staat waren de gegenereerde signalen vanuit hun centrale server correct naar de Mestbank door te sturen. Daarop heeft de Mestbank testdagen georganiseerd waarop de potentiële dienstverleners hun systeem konden voorstellen. Tien firma's hebben momenteel een positieve test afgelegd. Deze lijst wordt regelmatig geactualiseerd en is te vinden op

www.vlm.be onder de afdeling Mestbank."

De sector klaarstomen

Voor de sector betekent de verplichting van een AGR-GPS-systeem een hele aanpassing. Om de erkende mestvoerders een handje te helpen, organiseerde de Mestbank een aantal informatievergaderingen waarop de technische vereisten werden toegelicht. Kristof Merckx: "De positieve

Mestbank maakt eerste evaluatie op

Sibylle Verplaetse, hoofd dienst Mestafzet: "Eind 2006 waren er 302 erkende mestvoerders klasse C. Sinds de AGR-GPS-verplichting voor klasse C voerders werd ingesteld, zijn er 45 % minder mestvoerders en 40 % minder trekkende voertuigen erkend onder de klasse C. Deels zijn deze oorspronkelijk klasse C-voerders klasse B-voerders geworden, deels zijn ze gestopt of nog niet hernieuwd, in afwachting van de verwachte nieuwe statuten

die in het ontwerpbesluit van vervoer werden opgenomen.

De overige 167 mestvoerders klasse C hebben 1 300 voertuigen in gebruik waarvan 453 voertuigen uitgerust met een AGR-GPS-systeem. Omdat het implementeren van de AGR-GPS-verplichting zeer snel is verlopen en het mestseizoen nog maar goed is opgestart, verwachten we dat in de loop van de komende maanden deze aantallen nog heel wat zullen stijgen.

AGR-GPS, ook informaticatechnisch een hoogstandje

Op een jaar tijd slaagde de Mestbank erin het AGR-GPS-systeem voor te bereiden, in te voeren en op punt te stellen. Het operationeel maken van de applicatie bij de VLM vroeg heel wat technische competentie. Guido Clerx, afdelingshoofd Informatica en GIS: "Bij de VLM werd een server geïnstalleerd die de signalen van de dienstverlener kan ontvangen. Deze werd van een 'Secure Locket Layer'-certificaat voorzien om een beveiligde communica-

tie over het internet te garanderen. Vervolgens werd een software ontwikkeld die toelaat de mestvoerder te authenticeren, het GPS-signaal op te vangen, te verifiëren, door te sturen naar de dienstverlener en in een database te plaatsen. De software controleert of de laad- en losplaats overeenstemt met de informatie op het mestafzetdocument en of het identificatienummer van het AGR-apparaat en het voertuig overeenstemmen met de gegevens in de databank."

AGR unit: 00011013
Document: 0623872977
Laadruimte: 2a4d36f785de

Aan de mestvoerders werd ook gevraagd om vóór 1 februari 2007 een testbericht te versturen.

testresultaten van de GPS-dienstverleners staan ter beschikking van de mestvoerders op de VLM-website en worden ook wekelijks geactualiseerd. We hebben ook een checklist en een lijst met aanbevelingen gepubliceerd om de mestvoerders op een aantal aandachtspunten te wijzen. Zo vonden we het belangrijk de mestvoerders aan te moedigen om bv. contractueel goede afspraken te maken met hun leverancier."

Fraudeurs worden aangepakt

Alle mestvoerders klasse C werden verplicht tegen 1 november 2006 aan de Mestbank te melden dat elk transportmiddel ingezet voor het vervoer van dierlijke mest of andere meststoffen, voorzien was van AGR-GPS-apparatuur. Indien de melding niet gebeurde of wanneer bleek dat niet aan de vereiste voorwaarden was voldaan, kon de Mestbank de erkenning van de mestvoerder schorsen. Als bleek dat niet voor alle voertuigen aan de voorwaarden was voldaan, kon de Mestbank de erkenning beperken tot de voertuigen die wel conform waren.

Aan de mestvoerders werd ook gevraagd om vóór 1 februari 2007 een testbericht te versturen. De bedoeling is om zo het AGR-GPS-systeem volledig operationeel te hebben voor het volgende pikseizoen voor het uitrijden van de mest (februari - september) in 2007.

"Begin 2007 gaan we het systeem vooral administratief controleren en op punt stellen. Na deze testperiode begint de gerichte handhaving, met als doel onregelmatigheden uit de mesttransporten te filteren en fraudeurs te bestraffen", zo besluit Kristof Merckx.

Eenmalige perceelsregistratie, een staaltje van administratieve vereenvoudiging

Vanaf 2007 wordt de dubbele jaarlijkse registratie van de Vlaamse landbouwpercelen herleid tot één enkele aangifte via het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV). Een team van VLM- en ALV-medewerkers werkte met man en macht aan de lancering van deze 'eenmalige perceelsregistratie' (EPR). EPR vermindert het papierwerk met 70 % en betekent dus een forse kostenbesparing, zowel aan overheidszijde als aan de kant van de landbouwer.

Van twee naar een

Parallel met het Mestdecreet werd het afgelopen jaar het EPR-decreet goedgekeurd. Voorheen moesten de landbouwers hun percelen tweemaal laten registreren bij de Vlaamse overheid. Eenmaal bij de Mestbank in het kader van het Mestdecreet en eenmaal bij het ALV in het kader van de Vlaamse en Europese steunmaatregelen. Vanaf 2007 worden, op initiatief van minister-president Yves Leterme en mi-

nister Kris Peeters, beide registraties samengevoegd tot één registratie via het ALV.

Maarten Stieperaere, procesbeheerder bij de VLM: “EPR is een cruciale stap naar de eenmaking van de identificatie van landbouwbedrijven in de beleidsdomeinen landbouw en leefmilieu. De geregistreerde perceelsgegevens worden gemeenschappelijk gebruikt bij de VLM en het ALV, bv. om bemestingsrechten te berekenen, beheerovereenkomsten te sluiten of bedrijfstoelag toe te kennen.”

Centraal beheer, automatische uitwisseling

Het resultaat van EPR is dat de identificatie van bedrijven en de regi-

stratie van percelen bij de Mestbank kan worden afgeschaft. Maar zonder dat dit er toe leidt dat de Mestbank haar opdracht in het kader van de Europese Nitraatrichtlijn minder goed kan uitvoeren”, zegt Maarten Stieperaere: “Voortaan zal het ALV jaarlijks, via de verzamelaanvraag, de percelen registreren en alle nodige informatie verzamelen. Het ALV destilleert, met behulp van moderne e-government-technieken, de nodige gegevens uit het Rijksregister en het Ondernemingsloket. Gemeenschappelijke gegevens worden centraal beheerd en onderling uitgewisseld. De VLM krijgt dus automatisch de unieke gegevens doorgespeeld en kan die in het kader van haar opdrachten gebruiken. Voortaan worden er nog slechts drie nummers ge-

bruikt: een voor de exploitatie, een voor de exploitant en een voor de landbouwer.”

Snellere en goedkopere overheidsdienstverlening

De eenmalige perceelsregistratie past in het Vlaamse regeerakkoord, dat stelt dat de overheidsdiensten hun werking maximaal op elkaar moeten afstemmen, naar een geïntegreerde dienstverlening moeten toewerken en de mogelijkheden van e-government optimaal moeten benutten. Maarten Stieperaere bevestigt: “De eenmalige perceelsregistratie maakt de administratie inderdaad een pak minder omslachtig. Bedrijven en percelen zijn voortaan uniek gekend, er zullen

Landbouwers krijgen tekst en uitleg

Eenmalige perceelsregistratie zorgt voor een forse vereenvoudiging. Toch kan de opstart van het systeem bij de boeren voor onduidelijkheid zorgen. Dit was vooral het geval bij bedrijven die anders gekend waren bij het ALV en de VLM. Ook wanneer de gegevens verschillen van deze van het Rijksregister of het Ondernemingsloket, kon dat verwarrend zijn. Het kiezen voor een bepaalde unieke identificatie heeft mogelijk ook gevolgen voor vergunningen, melkquota of ontheffingen. Daarom nodigden het ALV en de VLM de bedrijven met een complexe situatie uit op een zitdag. Samen met

de landbouwer bekeken zij het dossier en lichtten toe welke impact een keuze voor een bepaalde identificatie kon hebben. De landbouwer kon op die manier een weloverwogen beslissing nemen over hoe zijn bedrijf in de toekomst gekend zal zijn bij de overheid. Bedrijven met een minder ingewikkelde situatie kregen in januari 2007 een brief met een toelichting. In bepaalde gevallen was het niet mogelijk de juiste nummers toe te kennen. Deze bedrijven ontvingen in de loop van januari een brief met de vraag hun voorkeur voor unieke identificatie vóór 15 januari 2007 mee te delen.

minder formulieren in omloop zijn, gegevens worden niet langer dubbel doorgegeven ... De overheid kan hierdoor sneller en goedkoper werken en dat is alleen maar positief.“

Omwille van de bijdrage aan de administratieve vereenvoudiging van de Vlaamse overheid, bekroonde Vlaams minister van Bestuurszaken Geert Bourgeois het project eenmalige perceelsregistratie met de Innovatie Spitsprijs 2007.

Ook de landbouwer wint

Ook voor de landbouwer is de eenmalige perceelsregistratie voordelig, zo maakt Maarten Stieperaere duidelijk: “Het uitbaten van een landbouwbedrijf gaat nu met een berg papierwerk gepaard. We schatten dat door de vereenvoudigingen alle landbouwers samen ongeveer € 3,5 miljoen per jaar besparen doordat hun administratieve lasten met maar liefst 70 % verminderen. Bovendien maakt

de eenmalige perceelsregistratie het leven van de Vlaamse landbouwer er heel wat eenvoudiger op. Hij kan zijn bedrijf op unieke wijze identificeren en moet hiervoor maar drie nummers gebruiken. Voor de registratie van zijn perceel volstaat een enkele aangifte en ook gegevens in verband met adreswijzigingen moet hij maar één keer doorgeven. Zo houdt de landbouwer meer tijd over voor wat hem echt aanbelangt, namelijk het runnen van zijn bedrijf.”

EPR, monsterproject op vele vlakken

Het laten ‘matchen’ van twee verschillende aangiftesystemen - die bovendien gebaseerd zijn op verschillende wetgevingen - gebeurt niet in een handomdraai. Maarten Stieperaere: “Aan elk van de wetgevingen zijn heel wat rechtsgevolgen gekoppeld. De VLM en het Agentschap voor Landbouw en Visserij sloegen de handen in elkaar om mogelijke problemen in kaart te brengen, wetgevingen te integreren, procedures uit te tekenen en hun werking en gegevens op elkaar af te stemmen.”

En ook op het informaticatechnische vlak was de lancering van de eenmalige perceelsregistratie geen sinecure. Guido Clerx, afdeling Informatica en GIS: “Met een zeer strakke deadline hebben we een informaticatoepassing ontwikkeld om de twee systemen te integreren. Op het programma voor het komende jaar staan nog de aanpassing van de informatiesystemen van de Mestbank en de beheerovereenkomsten aan de nieuwe identificaties, het noodzakelijke vervolg op de unieke identificatie.”

VLM en AGIV blijven **samenwerken**

Op 1 april 2006 was het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) officieel een feit. Het AGIV is de opvolger van de vroegere afdeling OC GIS-Vlaanderen bij de VLM. "De navelstreng met de VLM wordt niet helemaal doorgeknipt: het AGIV kan immers voor zijn algemene ondersteunende diensten op de VLM blijven rekenen", aldus Ann De Baerdemaeker (afdelingshoofd Algemene Diensten).

Ann De Baerdemaeker

Eenjarige samenwerkings- overeenkomst

De Vlaamse Regering heeft op 31 maart 2006 het besluit goedgekeurd tot operationalisering van het AGIV. Door deze beslissing trad het oprichtingsdecreet van het AGIV (7 mei 2004) in werking op 1 april 2006. Op 12 mei 2006 nam de Vlaamse Regering een besluit waarmee de Raad van Bestuur van het AGIV werd aangesteld.

Het AGIV neemt alle opdrachten inzake GIS en GRB (Grootschalig Referentiebestand) over van het Ondersteunend Centrum GIS-Vlaanderen, de vroegere afdeling van de VLM. Alle personeelsleden van het OC GIS-Vlaanderen werden overgedragen aan het AGIV.

Om de continuïteit te garanderen, blijft de VLM fungeren als de managementondersteunende dienst van het AGIV. Dit werd formeel opgenomen in het oprichtingsdecreet van de VLM (decreet tot wijziging van het oprichtingsdecreet VLM van 7 mei 2004) in het kader van het Beter Bestuurlijk Beleid. Wat deze managementondersteunende diensten precies inhouden, legden beide partijen op 23 maart 2006 vast in een eenjarige samenwerkingsovereenkomst.

Overdracht van goederen, personeel, rechten en verplichtingen

De afdelingen Algemene Diensten en Informatica leverden in 2006 ondersteuning bij de opstart van het AGIV, zo vertelt Ann De Baerdemaeker, afdelingshoofd Algemene Diensten: “Zowel op het vlak van personeel, financiën, juridische zaken, communicatie en informatica moesten er heel wat zaken voor de opstart geregeld worden. Zo assisteerde de VLM bij de verdeling van de goederen en het herzien van de

contracten voor telefonie, huur, verzekeringen en onderhoud. Alle lopende contracten bij de VLM voor de afdeling OC GIS-Vlaanderen werden geannuleerd en overgezet op het AGIV. Gezamenlijke contracten werden opgesplitst, of er werd een kostenverdeling afgesproken. Er moest ook een procedure opgestart worden voor de personeelsformatie en de pensioenregeling van het AGIV. Ook de kennisoverdracht rond de boekhouding en de financiën, zoals de opmaak van de BTW-aangiften en van de jaarrekening moest geregeld worden. In de samenwerkingsovereenkomst hebben we ten slotte ook afspraken opgenomen rond de verdere aanpak van de interne communicatie, zoals de interne berichten en het beheer van de bibliotheek en het archief. Op die manier bleven onze ex-collega's zeker op de hoogte van het reilen en zeilen in de VLM en de Vlaamse overheid.”

Support en ad-hoc-advies

Naast eenmalige taken in functie van de goede start van het AGIV, verstreekte de VLM tijdens de overgangsfase het afgelopen jaar ook continue diensten. Op het vlak van communicatie werden er bv. afspraken gemaakt over binnen-

komende e-mails en telefoons. Informatietechnische support was er onder meer voor de huur en het onderhoud van routers, het beheer van de dataverbinding tussen de VLM en het AGIV, de ondersteuning van het netwerkbeheer, beveiliging en virusbestrijding ...

Ann De Baerdemaeker vult aan: “Het AGIV kon de VLM ook ad hoc om advies vragen, bijvoorbeeld bij geschilendossiers in het kader van de kernwetgeving van het AGIV of bij de opmaak van voorontwerpen van decreten of besluiten. Ook voor de rekrutering van personeel en communicatie - de praktische aanpak van een beurs, de introductie van een huisstijl ... - kon het AGIV terugvallen op de VLM-diensten.”

Tweede werkingsjaar voorbereid

De samenwerkingsovereenkomst tussen de VLM en het AGIV liep van 1 april 2006 tot 31 maart 2007. Ann De Baerdemaeker: “In de loop van het jaar werd de overeenkomst geëvalueerd, zowel door de Stuurgroep als op de werkvloer door de diensten zelf. Voor het tweede werkingsjaar gaan we het protocol herzien en verfijnen. Dit zal wellicht resulteren in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst, op maat van een groeiend AGIV.”

10

| KLACHTENMANAGEMENT |

De VLM staat voor u klaar: naar een permanente verbetering van onze dienstverlening

Kwaliteitsverbetering en klantvriendelijkheid zijn een continue zorg voor de VLM. Met een goed uitgebouwd klachtenbeheer houdt de VLM de vinger aan de pols. Jozef Paeme, klachtencoördinator bij de VLM: "Klachten zijn, net als meldingen en vragen om informatie, een positief signaal van de burger: een waardevol instrument om de kwaliteit van onze diensten te verbeteren."

“ MET DE STAPSGEWIJZE INVOERING, OPTIMALISATIE EN INFORMATISERING VAN DIT SYSTEEM TOONT DE VLM AAN DAT ZE HET KLACHTENBEHEER ZEER TER HARTE NEEMT. ”

Jozef Paeme

Informaticasysteem voor klachtenbeheer operationeel

Wie ontevreden is over de werking of de handelingen van de Vlaamse overheidsdiensten, kan hierover klacht indienen. De bepalingen en procedures hiervoor zijn vastgelegd in het klachtendecreet. Sinds 2004 heeft de VLM een efficiënt klachtenbeheer met een

rapporteringssysteem dat voldoet aan de normen van dit decreet.

Begin 2006 heeft de VLM een geïnformatiseerd systeem voor klachtenbeheer gelanceerd. De hele weg die de klacht aflegt, van op het moment dat ze wordt geformuleerd tot aan de behandeling door de klachtenbehandelaars en klachtencoördinator (eerste lijn) en het verslag aan de Vlaamse ombudsman (tweede lijn), verloopt via dit

informatiesysteem. De VLM telt één klachtencoördinator en vijf klachtenbehandelaars. Daarnaast werd ook een aantal aanspreekpunten aangewezen die de gebruikers van het geïnformatiseerde systeem in hun directe werkomgeving informeren over de klachtenprocedure en hen hierbij begeleiden. Al deze personeelsleden (+/- 70) kregen als gebruiker toegang tot het klachtensysteem, waardoor ze onmiddellijk klachten kunnen inbrengen en doorsturen naar de bevoegde klachtenbehandelaar voor verder gevolg. Deze personeelsleden kregen begin 2007 een technische opleiding over het gebruik van het informaticasysteem, gevolgd door een opleiding over de interne procedure klachtenmanagement bij de VLM.

Jozef Paeme, klachtencoördinator bij de VLM: “Met de stapsgewijze invoering, optimalisatie en informati-

sering van dit systeem en de blijvende sensibilisering van de personeelsleden toont de VLM aan dat ze het klachtenbeheer ter harte neemt. Zij kreeg hiervoor een positieve vermelding van de Vlaamse Ombudsman bij de voorstelling van zijn Jaarverslag 2005. De Vlaamse Ombudsman noemde de VLM als een van de instanties die het klachtenmanagement ernstig neemt.”

Elk jaar meer klachten is eigenlijk goed nieuws...

De VLM ontving in 2006 120 klachten, dat is een stijging met een dertigtal klachten in vergelijking met 2005. Jozef

Paeme: “Deze stijging van het aantal klachten beschouwen we niet als een slecht signaal. Dat de klachten toenemen, is immers een logisch gevolg van de verbetering van de registratie. Zo kregen we in 2004, het eerste jaar van de registratie, slechts vier klachten. De cijfers tonen aan dat de klacht(h)erkenning nu goed is ingeburgerd in heel de VLM.”

Van de 120 klachten in 2006 werden er 14 klachten onontvankelijk verklaard. Van de 106 ontvankelijke klachten waren er 21 deels gegrond, 37 gegrond en 48 ongegrond. Het merendeel van de klachten viel binnen de ombudsnorm ‘goede uitvoeringspraktijk en administratieve nauwkeurigheid’. Het grootste deel van de klachten, 66 om precies te

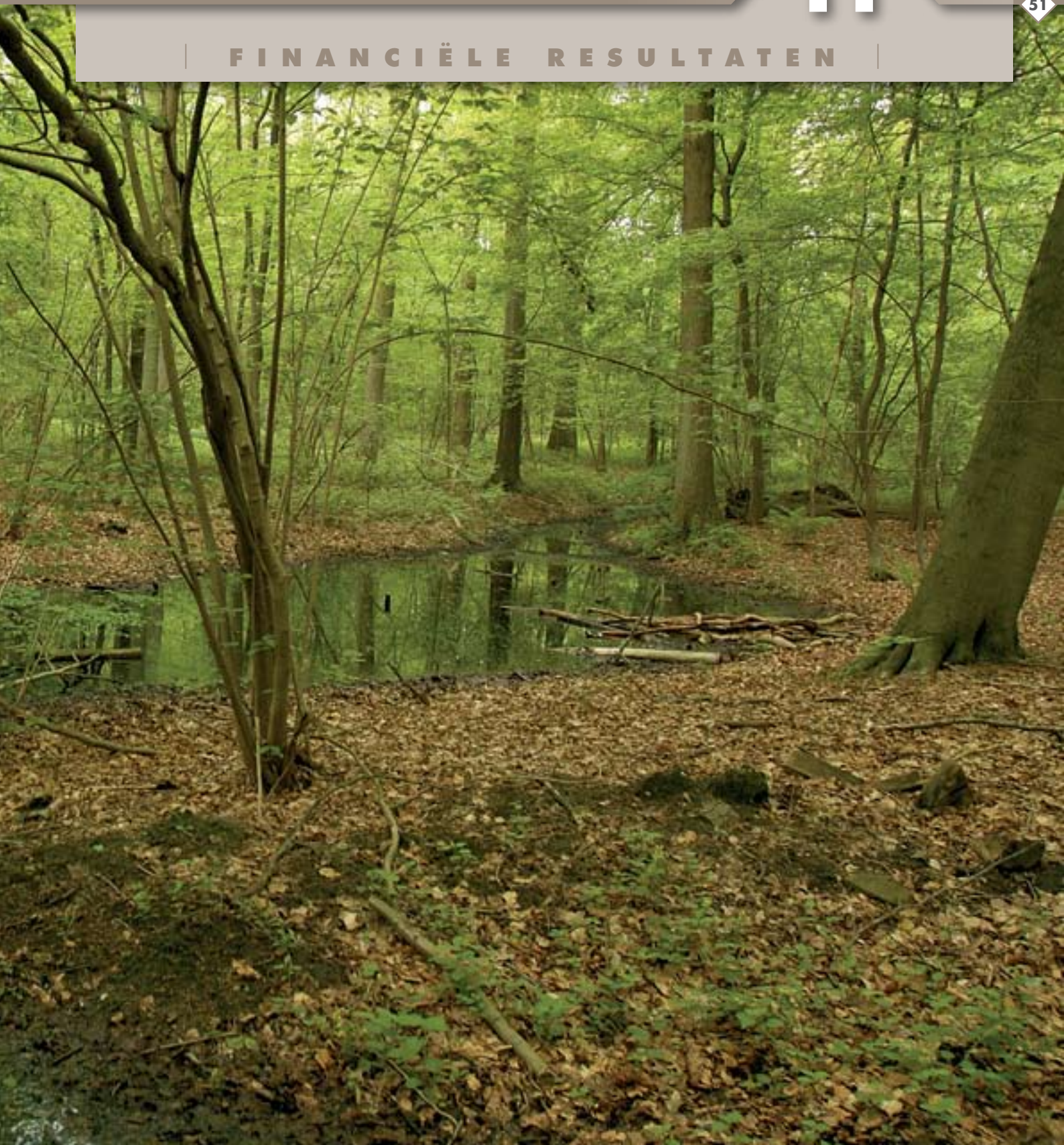

zijn, ging over de diensten van de Mestbank; 27 handelden over de beheerovereenkomsten. Verder waren er 7 klachten over ruilverkaveling, 4 over landinrichting, 2 klachten over de grondenbank en 1 over natuurinrichting. Over de klachtencijfers en de aanpak van klachten bracht de VLM uitvoerig verslag uit in haar Verslag van het Klachtenmanagement 2006.

11

FINANCIËLE RESULTATEN

1. BALANS NA WINSTVERDELING (bedragen in duizend euro)

ACTIVA	codes	Boekjaar 2006		Vorig boekjaar	
VASTE ACTIVA	20/28		18.206		22.879
II. Immateriële vaste activa	21		1.436		2.293
III. Materiële vaste activa	22/27		16.765		20.581
A. Terreinen en gebouwen	22	11.164		11.426	
B. Installaties, machines en uitrusting	23	700		788	
C. Meubilair en rollend materieel	24	1.434		2.443	
E. Overige materiële vaste activa	26	3.467		5.924	
IV. Financiële vaste activa	28		5		5
C. Andere financiële vaste activa	284/8	5		5	
1. Aandelen	284	5		5	
VLOTTENDE ACTIVA	29/58		166.369		155.824
V. Vorderingen op meer dan één jaar	29		20.519		23.508
B. Overige vorderingen	291	20.519		23.508	
VI. Voorraden en bestellingen in uitvoering	3		45.871		57.643
A. Voorraden	30/36	45.871		57.643	
5. Onroerende goederen bestemd voor verkoop	35	45.871		57.643	
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41		99.598		74.542
A. Handelsvorderingen	40	7.188		1.065	
B. Overige vorderingen	41	92.410		73.477	
IX. Liquide middelen	54/58		9		10
X. Overlopende rekeningen	490/1		372		121
TOTAAL DER ACTIVA	20/58		184.575		178.703

1. BALANS NA WINSTVERDELING (bedragen in duizend euro)

PASSIVA	codes	Boekjaar 2006	Vorig boekjaar
EIGEN VERMOGEN	10/15	23.343	30.833
I. Kapitaal	10	72	72
A. Geplaatst kapitaal	100	72	72
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	11.637	11.637
IV. Reserves	13	5.598	11.212
A. Wettelijke reserve	130	7	7
B. 2. Andere onbeschikbare reserves	1311	0	2.404
C. Belastingvrije reserves	132	3.467	3.467
D. Beschikbare reserves	133	2.124	5.334
VI. Kapitaalsubsidies	15	6.036	7.912
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	16	7.449	3.926
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	7.449	3.926
3. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	2.279	825
4. Overige risico's en kosten	163/5	5.170	3.101
SCHULDEN	17/49	153.783	143.944
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	89.484	101.638
D. Overige schulden	178/9	89.484	101.638
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	44.363	40.361
C. Handelsschulden	44	2.273	2.575
1. Leveranciers	440/4	2.273	2.575
E. Schulden m.b.t. belastingen. bezoldigingen en sociale lasten	45	4.000	4.227
1. Belastingen	450/3	456	566
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	3.544	3.661
F. Overige schulden	47/48	38.090	33.559
X. Overlopende rekeningen	492/3	19.936	1.945
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	184.575	178.703

2. RESULTATENREKENING (bedragen in duizend euro)

KOSTEN	codes	Boekjaar 2006		Vorig boekjaar	
II. Bedrijfskosten	60/64		71.439		53.479
A. Handelsgoederen.grond- en hulpstoffen	60	20.723		2.950	
1. Inkopen	600/8	8.951		6.026	
2. Wijziging in de voorraad (toename -, afname +)	609	11.772		-3.076	
B. Diensten en diverse goederen	61	7.698		10.984	
C. Bezoldigingen.sociale lasten en pensioenen	62	32.498		35.987	
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten. op immateriële en materiële vaste activa	630	4.384		3.822	
E. Waardevermindering op voorraden en handelsvorderingen	631/4	0		12	
F. Voorziening voor risico's en kosten	635/7	3.832		-1.332	
G. Andere bedrijfskosten	640/8	2.304		1.056	
V. Financiële kosten	65		0		1
C. Andere financiële kosten	652/9	0		1	
VIII. Uitzonderlijke kosten	66		74		1.199
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/8	74		1.199	
IX. Winst van het boekjaar voor belastingen	70/66				401
Verlies van het boekjaar voor belastingen	66/70		-5.614		
X. Belastingen op het resultaat	67/77		0		38
B. Regularisering van belastingen en terugnemingsvoorzieningen voor belastingen	77	0		38	
TOTAAL DER KOSTEN			65.899		55.118
XI. Winst van het boekjaar	70/67				439
Verlies van het boekjaar	67/70		-5.614		
XIII. Te bestemmen winst v/h boekjaar	70/68				439
Te verwerken verlies v/h boekjaar	68/70		-5.614		
RESULTAATVERWERKING					
A. Te bestemmen winstsaldo	70/69				439
Te verwerken verliessaldo	69/70		-5.614		
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	70/68			439	
2. Te verwerken verlies van het boekjaar	68/70	-5.614			
B. Onttrekking aan het eigen vermogen	791/2		5.614		
2. Aan de reserves	792	5.614			
C. Toevoeging aan het eigen vermogen	691/2				-439
3. aan de overige reserves	6921	0		439	

2. RESULTATENREKENING (bedragen in duizend euro)

OPBRENGSTEN	codes	Boekjaar 2006		Vorig boekjaar	
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74		64.247		52.057
A. Omzet	70	22.184		5.747	
D. Andere bedrijfsopbrengsten	74	42.063		46.310	
IV. Financiële opbrengsten	75		1.642		2.852
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	5		7	
C. Andere financiële opbrengsten	752/9	1.637		2.845	
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76		10		171
D. Meerwaarde bij de realisatie van vaste activa	763	6		11	
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten	764/9	4		160	
X. Belastingen op het resultaat	67/77		0		38
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	77	0		38	
TOTAAL DER OPBRENGSTEN			65.899		55.118

VLM JAAROVERZICHT 2006

Colofon

Teksten en coördinatie: Pantarein

Vormgeving: CRM Factory

Foto's: Vildaphoto, VLM fotoarchief

Verantwoordelijke uitgever: ir. Roland de

Paepe, Gulden-Vlieslaan 72, 1060 Brussel

Depotnummer: D/2007/6375/01

VLAAMSE LANDEMAATSCHAPPIJ
LIEFDE VOOR DE OPEN RUIMTE